

การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

โดย

นางสาววัชรียา ถาวร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

โดย

นางสาววัชรียา ถาวร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

CAPITAL MANAGEMENT AT THE THAMMASAT UNIVERSITY
SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE LIMITED, THAILAND

BY

MISS WATCHAREEYA THAVORN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

PROGRAM IN BUSINESS ECONOMICS

FACULTY OF ECONOMICS

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2016

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาววีรียา ถาวร

เรื่อง

การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

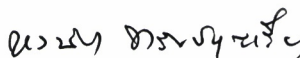
กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

เมื่อ วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ หงษ์ฟ้า ทรัพย์บุญเรือง)

กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชยันต์ ตันติวิสดากร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด
ชื่อผู้เขียน	นางสาววีรียา ถาวร
ชื่อปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์หงษ์ฟ้า ทรัพย์บุญเรือง
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนของเงินทุน ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ และสวัสดิการรวมถึงผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินจากงบการเงินที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีและสมาชิก ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 ซึ่งวิธีการศึกษาได้ดำเนินการโดยวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเงินทุนถ่วงน้ำหนัก เพื่อทราบผลกำไรจากการบริหารเงินทุน และคำนวณอัตราส่วนทางการเงินสำคัญตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 5 ด้าน เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับค่าอัตราส่วนทางการเงินสำคัญของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และศึกษาแหล่งที่มาของกำไรจากงบการเงินของสอมธ. รวมถึงวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในการจัดสรรสวัสดิการแก่สมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนเงินทุนทุกประเภทของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 3.66 เป็นร้อยละ 4.24 ก่อนจะปรับตัวลดลงเป็นร้อยละ 3.84 ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งสาเหตุของการเพิ่มขึ้นมาจากการขยายตัวของเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทุกประเภท ตั้งแต่ปี 2554-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน จากร้อยละ 4.54 เป็นร้อยละ 5.12 ก่อนจะปรับตัวลดลงเป็นร้อยละ 4.69 ในปี พ.ศ.2558 โดยสาเหตุการเพิ่มขึ้นมาจากผลตอบแทนจากการให้สหกรณ์อื่นกู้ และการลงทุนในหลักทรัพย์ เมื่อนำอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทุกประเภทมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุนทั้งหมด พบว่า สอมธ. มีกำไรจากการบริหารเงินทุนมาโดยตลอด และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

ประสิทธิภาพการดำเนินงานเมื่อเทียบกับค่าอัตราส่วนทางการเงินสำคัญของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พบว่า (1) ด้านความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง สอมธ. มีอัตราการเติบโตของเงินทุนอย่างเนื่อง โดยเงินทุนที่เพิ่มขึ้นเป็นส่วนของหนี้สิน คือ เงินรับฝาก เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ เนื่องจากมีหนี้สินมากกว่าทุนถึง 3 เท่า แต่ในขณะเดียวกันมีอัตราการเติบโตของหนี้สินไม่สูงนัก (2) ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ อัตราการหมุนของสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้อยู่ในเกณฑ์ดี แต่อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ยังไม่ดีมากนัก อันเนื่องมาจากมีต้นทุนเงินรับฝากค่อนข้างสูง โดยคิดเป็นร้อยละ 44 ของรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากเงินรับฝาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ของสินทรัพย์ทั้งหมด (3) ด้านขีดความสามารถในการบริหาร มีความสามารถในการทำกำไรต่อจำนวนสมาชิกค่อนข้างสูง ความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์นั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นซึ่งสะท้อนมาจากจำนวนเงินออมต่อจำนวนสมาชิก และความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกค่อนข้างต่ำ (4) ด้านการทำกำไร มีอัตราการทำกำไรค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบการทำกำไรต่อทรัพย์สินเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 1.83 และเมื่อเทียบการทำกำไรต่อส่วนของทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 7.62 อีกทั้งอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิมีแนวโน้มลดลง แต่ในขณะเดียวกันสามารถบริหารค่าใช้จ่ายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัตราการเติบโตของทุนสำรองเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ และอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นค่อนข้างต่ำ (5) ด้านสภาพคล่อง มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นอยู่ในเกณฑ์ดี

การจัดสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิกของสอมธ. เปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด พบว่า ประเภทของสวัสดิการมีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันในส่วนของการจ่ายสวัสดิการและสวัสดิการบางประเภทที่ สอมธ. ไม่ได้จัดสรร เช่น การสำเร็จการศึกษา การรับขวัญทายาทคนใหม่ การอุปสมบท เป็นต้น และในด้านผลตอบแทนที่เหมาะสมแก่สมาชิก พบว่า สอมธ. มีการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกเท่ากับร้อยละ 77.82 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จัดสรรกำไรสุทธิในส่วนนี้ถึงร้อยละ 85.62 อีกทั้ง เมื่อเปรียบเทียบในรายละเอียดพบว่า สอมธ. กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิกค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนจากอัตราเงินเฉลี่ยคืนที่ร้อยละ 14 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด กำหนดไว้ที่ร้อยละ 40 และทุนเพื่อสวัสดิการแก่สมาชิก สอมธ. จัดสรรเพียงร้อยละ 2.37 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด มีการจัดสรรทุนดังกล่าวถึงร้อยละ 5.90

คำสำคัญ : สหกรณ์, สหกรณ์ออมทรัพย์, เงินทุน

Independent Study Title	CAPITAL MANAGEMENT AT THE THAMMASAT UNIVERSITY SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE LIMITED, THAILAND
Author	Miss Watchareeya Thavorn
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Business Economics Economic Thammasat University
Independent Study Advisor	Associate Professor Hongpha Subboonrueng
Academic Years	2016

ABSTRACT

Cost of capital, capital management compensation, savings, efficiency, and forms of compensations at the Thammasat University Savings and Credit Cooperative Limited (SCS) were studied. Data derived from budgets from 2011 to 2015. Capital analysis and compensation of weighted capital measured profit from financial management. Key financial ratios according to the SCS auditing department's criteria for analyzing trends and compared with major financial ratios. Sources of profits were examined from financial statements, with comparative analysis of the allocation of benefits to members of the savings cooperative of Chulalongkorn University.

Results were that from 2011 to 2015, capital costs at SCS increased from 3.66 % to 4.24 %, before decreasing to 3.84 % in 2016. This increase was caused by expansion of deposit and share capitals. From 2011 to 2015, profit rates from all financial management increased as well from 4.54 % to 5.12 %, before decreasing to be 4.69 % in 2016, due to the return of other cooperative loans and investments in securities. When profit rate from financial capital management was compared to all costs of capital, SCS was found to always benefit from capital management. Conclusions were acceptable for adequacy of funding risks, quality of assets, management capabilities, enough profitability to effectively manage operational costs,

and liquidity. These findings may be useful for understanding comparative capital management trends in Thailand.

Keywords : Thammasat University Savings and Credit Cooperative Limited (SCS), capital, Banking in Thailand

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จำกัด” เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ หงษ์ฟ้า ทรัพย์บุญเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ และแก้ไขส่วนที่บกพร่องต่าง ๆ ตลอดการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ข้อคิดเห็น คำแนะนำเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ ส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ บุคลากรสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล ตลอดจนเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ธุรกิจทุกท่าน ที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หากงานวิจัยใน ครั้งนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยยินดีที่รับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงในโอกาสต่อไป

นางสาววีรียา ถาวร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 แหล่งที่มาของข้อมูล	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์	4
2.1 ความหมายของสหกรณ์	4
2.2 เป้าหมายการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์	4
2.3 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ต้นทุน รายรับ และกำไร	6
2.4 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์	7
2.5 การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเงินทุน	8
2.6 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน	9
2.7 วรรณกรรมปริทัศน์	11
2.8 สรุป	15
2.9 กรอบการศึกษา	16

บทที่ 3 วิธีการศึกษา	17
3.1 ศึกษาการบริหารงานของ สอสมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558	17
3.2 ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	17
3.2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน	17
3.2.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	18
3.2.3 เปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	18
3.3 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน	18
3.4 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของสอสมธ. ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558	24
4.1 การบริหารงานของ สอสมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558	24
4.2 การเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	25
4.2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน	25
4.2.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	27
4.2.3 เปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	28
4.3 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน	29
4.3.1 การจัดขนาดสหกรณ์	29
4.3.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน	30
4.4 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก	46
4.4.1 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านสวัสดิการของสอสมธ.)	46
กับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด	
4.4.2 ศึกษาแหล่งที่มาของกำไรจากงบการเงิน	47
4.4.3 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก	49
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	55
5.1.1 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนสอสมธ.	55
5.1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์	55
5.1.3 สวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมแก่สมาชิก	57
5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์	60
5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา	61

รายการอ้างอิง	62
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน	64
ภาคผนวก ข อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปี	70
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน	71
ภาคผนวก ง งบแสดงฐานะการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด	76
ภาคผนวก จ งบกำไรขาดทุน สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด	80
ประวัติผู้เขียน	86

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
4.1 ต้นทุนของเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558	26
4.2 ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558	28
4.3 กำไรจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ.2554 – 2558	28
4.4 ผลการจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	30
4.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 สอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	31
4.6 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	32
4.7 อัตราการเติบโตของทุนระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	33
4.8 อัตราการเติบโตของหนี้ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	34
4.9 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	35
4.10 อัตราหมุนของสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	36
4.11 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	37
4.12 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	38
4.13 กำไรต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	39
4.14 เงินออมต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	39
4.15 หนี้สินต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	40

4.16	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	41
4.17	อัตรากำไรสุทธิของทุนสำรองระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	42
4.18	อัตรากำไรสุทธิของทุนสะสมอื่นระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	43
4.19	อัตรากำไรสุทธิของกำไรสุทธิระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	44
4.20	อัตรากำไรสุทธิระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	45
4.21	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	46
4.22	แหล่งที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558	48
4.23	การจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	50
4.24	การจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	51
5.1	ความสามารถในการทำกำไรของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558	57
5.2	สรุปที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558	58
5.3	เปรียบเทียบการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกจากกำไรสุทธิ ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 รายงานผลการเจริญเติบโตสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2555-2558	1
2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.)	16
4.1 กำไรจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ.2554 – 2558	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษา

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด หรือชื่อย่อว่า “สมธ.” ได้ขอจดทะเบียนและได้รับอนุมัติให้จัดตั้งได้ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2515 เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 29 กันยายนในปีเดียวกัน ปีแรกของการก่อตั้งมีสมาชิก จำนวน 463 ราย ทุนเรือนหุ้น 93,120 บาท และผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ณ สิ้นปี พ.ศ.2558 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีสมาชิกทั้งสิ้น 8,632 ราย และทุนเรือนหุ้นทั้งสิ้น 4,018.10 ล้านบาท

การบริหารเงินทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด ประกอบด้วย เงินให้กู้แก่สมาชิก เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น เงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาวที่ให้ผลตอบแทนสูงและไม่ขัดกับข้อบังคับของนายทะเบียนสหกรณ์ เงินฝากธนาคารพาณิชย์และชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาสภาพคล่อง¹

รายการ	ปี 2555		ปี 2556		Growth	ปี 2557		Growth	ปี 2558		Growth
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%		ล้านบาท	%		ล้านบาท	%	
ทุนดำเนินงาน	17,625.99	100.00	19,404.27	100	10.09	20,157.29	100.00	14.38	23,402.87	100.00	16.10
- ทุนเรือนหุ้น	2,946.57	16.72	3,287.55	16.94		3,645.68	18.09		4,018.10	17.17	
- เงินรับฝาก	11,439.58	64.90	12,035.78	62.03		13,356.95	66.26		14,757.29	63.06	
- ทุนสำรองสะสมและอื่นๆ	1,199.84	6.81	1,261.94	6.50		1,354.66	6.72		1,448.48	6.19	
- เงินกู้ยืม	2,040.00	11.57	2,819.00	14.53		1,800.00	8.93		3,179.00	13.58	
เงินให้กู้แก่สมาชิก	3,040.91	100.00	3,575.13	100.00	17.57	4,139.71	100.00	36.13	4,568.86	100.00	10.37
- เงินกู้สามัญ	1,035.63	34.06	1,338.33	37.43		1,570.51	37.94		1,701.35	37.24	
- เงินกู้ฉุกเฉิน	2.14	0.07	7.08	0.20		10.05	0.24		14.22	0.31	
- เงินกู้พิเศษ	2,003.14	65.87	2,229.72	62.37		2,559.15	61.82		2,853.29	62.45	
รายได้	821.04	100.00	933.22	100.00	13.66	1,007.28	100.00	22.68	1,053.99	100.00	4.64
- ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิกกู้	151.93	18.50	174.55	18.70		199.23	19.78		229.97	21.82	
- ดอกเบี้ยรับเงินลงทุน	668.83	81.46	758.38	81.26		807.64	80.18		823.68	78.15	
- รายได้อื่น	0.28	0.03	0.29	0.03		0.41	0.04		0.34	0.03	
รายได้	821.04	100.00	933.22	100.00	13.66	1,007.28	100.00	22.68	1,053.99	100.00	4.64
ดอกเบี้ยจ่าย	453.93	55.29	504.79	54.09		537.23	53.33		569.03	53.99	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	53.49	6.51	54.56	5.85		54.28	5.39		56.83	5.39	
กำไรสุทธิ	313.62	38.20	373.87	40.06	19.21	415.77	41.28	11.21	428.13	40.62	2.97

ภาพที่ 1.1 รายงานผลการเจริญเติบโตสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2555-2558.

จากรายงานประจำปี 2558 สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹ ข้อมูลจากรายงานประจำปี 2558 สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จากรายงานผลการเจริญเติบโตสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2555-2558 นั้น มีผลการดำเนินงานด้านทุนการดำเนินงานเพิ่มขึ้นจาก 17,625.99 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 23,402.87 ล้านบาท ในปี 2558 ด้านเงินให้กู้แก่สมาชิก เพิ่มขึ้นจาก 3,040.91 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 4,568.86 ล้านบาท ในปี 2558 และด้านรายได้ เพิ่มขึ้นจาก 821.04 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 1,053.99 ล้านบาท ในปี 2558

จะเห็นว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นกำไรสุทธิในปี 2558 ลดลงเล็กน้อย เนื่องจากมีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากก็ได้ปรับลดลงเล็กน้อย แต่ยังคงสูงกว่าสถาบันการเงินภายนอก

นอกจากนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด มีอัตราการจ่ายเงินปันผลสำหรับผู้ถือหุ้นในระดับที่สูง (ร้อยละ 8) ทำให้การศึกษาเรื่องการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด เป็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการตัดสินใจวางแผนด้านการเงินเพื่อรับมือกับภาวะเศรษฐกิจและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการของสหกรณ์ รวมถึงการพัฒนาการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เป็นข้อมูลให้กับสมาชิกสหกรณ์ในการมีส่วนร่วมของการดำเนินการของสหกรณ์ รวมถึงเป็นแบบอย่างให้สหกรณ์อื่นนำไปปฏิบัติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด มีดังนี้

- 1.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน
- 1.2.2 ศึกษาการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์
- 1.2.3 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนและผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนของ สอมธ.

1.3.2 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) เทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด และวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ย้อนหลัง 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นตัวชี้วัด

1.4 แหล่งที่มาของข้อมูล

- 1.4.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ออมทรัพย์
- 1.4.2 ระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด
- 1.4.3 รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) และรายงานกิจการประจำปี ของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด
- 1.4.4 ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 1.4.5 เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของเงินทุนไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้
- 1.5.2 ทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น รวมทั้งการกำหนดอัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเหมาะสม และทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน
- 1.5.3 สามารถนำผลสรุปที่ได้ไปกำหนดทิศทาง และวางแผนการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้
- 1.5.4 สามารถทราบถึงผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเสี่ยงในระดับใดที่สมาชิกควรให้ความสนใจในการลงทุน

บทที่ 2

แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์

2.1 ความหมายของสหกรณ์¹

องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

2.2 เป้าหมายการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์²

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรธุรกิจที่มี 2 สถานภาพ คือ “สหกรณ์” และ “สถาบันการเงิน” ด้วยเหตุนี้การดำเนินงานของสหกรณ์จึงต้องมีเป้าหมายของความสำเร็จ ทั้งในฐานะที่เป็นสหกรณ์และสถาบันการเงิน โดยวัดความสำเร็จในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินมุ่งประเด็นไปที่ความสำเร็จเชิงธุรกิจซึ่งจะพิจารณาครอบคลุม 4 ประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. ความสามารถในการทำกำไร จากคำกล่าวที่ว่า “สหกรณ์เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร” ไม่ได้หมายความว่าสหกรณ์ไม่ต้องทำกำไร แต่แท้จริงแล้วหมายถึงสหกรณ์จะต้องดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจอื่นๆ ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จของประสิทธิภาพในการดำเนินงานคือ ความสามารถในการทำกำไร และในทางปฏิบัติเมื่อสหกรณ์ดำเนินงานจนเกิดผลกำไรแล้ว สหกรณ์จะคืนผลกำไรนั้นสู่สมาชิกสหกรณ์ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าสหกรณ์จะมุ่งทำกำไรแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องคำนึงถึงภารกิจทางสังคมที่ต้องเป็นสวัสดิการมอบให้แก่สมาชิกด้วยเช่นกัน

2. ความเสี่ยง สหกรณ์ไม่ควรดำเนินการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง หรือหากมีความเสี่ยงก็ควรจะมีน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานบนความเสี่ยงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสหกรณ์และสมาชิกได้ การบริหารเงินทุนเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนั้น ผู้บริหารสหกรณ์จะต้องตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ ด้วยความระมัดระวังและยึดถือแนวปฏิบัติที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย และระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตลอดจนระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

¹ หนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รล ๐๐๐๔/๘๐๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐.

² จุฑาทิพย์ ภัทราวาท (2540), การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร.

3. ความคล่องตัว สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องรักษาสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สถานการณ์ที่บ่งชี้สภาพคล่องคือ การมีเงินเพียงพอให้แก่สมาชิกที่มาถอนหุ้น ถอนเงินฝาก รวมถึงการจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยได้ครบตามกำหนดเวลา ผู้บริหารสหกรณ์จึงต้องบริหารสภาพคล่องให้ดี แต่หากรักษาสภาพคล่องสูงเกินไปก็จะสูญเสียโอกาสในการทำกำไรของสหกรณ์ได้เช่นกัน

4. ความมั่นคงและเสถียรภาพ ความมั่นคงและเสถียรภาพถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินสมาชิกจะต้องมีความเชื่อถือและไว้วางใจว่า สหกรณ์มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ จึงจะทำให้สมาชิกมีความมั่นใจที่จะนำเงินมาฝาก และลงทุนซื้อหุ้นกับสหกรณ์

การวัดความสำเร็จของสหกรณ์นอกจากจะพิจารณาในเชิงธุรกิจแล้วยังต้องพิจารณาถึงความสำเร็จทางสังคมตามหลักการของสหกรณ์ด้วย ซึ่งจะมุ่งเน้นที่ประโยชน์อันพึงมีต่อสมาชิก ชุมชน และสังคม ดังประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้³

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership) สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิ์ในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับ

³ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2560.

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบาย ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

2.3 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ต้นทุน รายรับ และกำไร⁴

ในวิชาเศรษฐศาสตร์คำว่า “ต้นทุน” (Cost) มีความหมายพิเศษที่แตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์มีความหมายเพียงประการเดียวเท่านั้น นั่นคือ ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ซึ่งหมายถึง มูลค่าสูงสุดของทรัพยากรที่สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมทางเลือกอื่นที่ดีที่สุดหรือถูกจัดอันดับไว้สูงสุดในบรรดาทางเลือกอื่นๆ นั้น ตามความหมายนี้ ต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นไม่ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้ใช้ทรัพยากรชนิดนั้น ดังนั้น ในการคิดต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Cost) ที่ถูกต้อง จึงต้องคิดจากสิ่งก้ำกัหรือแนวคิดของต้นทุนค่าเสียโอกาสเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายใดๆ สำหรับทรัพยากรที่ผู้ผลิตได้จ่ายออกไปให้บุคคลอื่นเพื่อเป็นค่าตอบแทนจากการใช้บริการปัจจัยการผลิตต่างๆ นั้น เรียกว่า ต้นทุนชัดแจ้ง (Explicit Cost) ซึ่งการคิดต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) จะคิดเฉพาะต้นทุนชัดแจ้งอันเป็นต้นทุนที่ผู้ผลิตได้จ่ายออกไปจริงๆ เท่านั้น แต่ในทางเศรษฐศาสตร์ นอกจากจะคิดต้นทุนชัดแจ้งแล้ว ยังจะต้องรวมเอาต้นทุนอื่นๆ ที่

⁴ ภาสกร ปรีดาศักดิ์ (2556), หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค, กรุงเทพมหานคร.

หน่วยผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงๆ ด้วย อันได้แก่ ต้นทุนจากการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นของหน่วยผลิตเองไม่ว่าจะเป็นที่ดินแรงงาน สิ่งปลูกสร้าง หรือแม้แต่เงินทุนของหน่วยผลิต ทั้งนี้เพราะการนำเอาทรัพยากรเหล่านี้มาใช้ในการผลิตย่อมทำให้ทรัพยากรนั้นเสียโอกาสที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ดังนั้น จึงต้องประเมินค่าเสียโอกาสของทรัพยากรเหล่านั้นด้วย ต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายให้ใครแต่ต้องประเมินนี้เรียกว่า ต้นทุนแอบแฝง (Implicit Cost) ดังนั้น การคิดต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์สำหรับหน่วยผลิตหนึ่งๆจึงต้องคิดทั้งต้นทุนชัดแจ้งและต้นทุนแอบแฝง

ในส่วนของรายรับ (Revenue) นั้นคือรายได้ที่หน่วยผลิตได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการโดยหน่วยผลิตนั้นๆ รายรับที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์การตัดสินใจของสหกรณ์ออมทรัพย์ในที่นี้ได้แก่แนวคิดเรื่องรายรับรวม (Total Revenue : TR) ซึ่งก็คือ จำนวนรายรับทั้งหมดที่หน่วยผลิตได้รับจากการขายผลผลิตจำนวนหนึ่งๆ รายรับรวมจะเท่ากับผลคูณของราคากับปริมาณที่ขายได้เขียนสมการได้ ดังนี้

$$TR = P \times Q$$

โดยที่ TR คือ รายรับรวม
P คือ ราคาสินค้า
Q คือ ปริมาณผลผลิต

ในส่วนของกำไร (Profit) กำไรของหน่วยผลิตหนึ่งๆ ก็คือส่วนต่างระหว่างรายรับรวมกับต้นทุนรวมที่เกิดจากการผลิตสินค้าหรือบริการออกขายในช่วงเวลาหนึ่งๆ ดังนั้น จึงสามารถคำนวณหากำไรทั้งหมดของหน่วยผลิตได้ด้วยสมการต่อไปนี้

$$\pi = TR - TC$$

โดยที่ π คือ กำไร (หรือ ขาดทุน) รวม (Total Profit)
TR คือ รายรับรวม (Total Revenue)
TC คือ ต้นทุนรวม (Total Cost)

2.4 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของสหกรณ์⁵

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประมาณการ ต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายสำหรับเงินทุนของสหกรณ์ ซึ่งมีแหล่งที่มาต่างๆ กัน ต้นทุนของเงินทุนขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของเงินทุน การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนจะช่วยให้การวางแผนด้านการเงินเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

⁵ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท (2540), การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร.

วิธีการศึกษาต้นทุนเงินทุน⁶ จะใช้วิธีการคิดแบบต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนโครงสร้างของเงินทุนในแต่ละประเภท สูตร ดังนี้

$$WACC = \frac{\sum_{i=1}^n ki (wi)}{100}$$

โดยที่ WACC = ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
 k = ต้นทุนของเงินทุนแต่ละประเภท (%)
 w = สัดส่วนของเงินทุนแต่ละประเภท
 n = จำนวนประเภทของเงินทุน

2.5 การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเงินทุน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนของเงินทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบอัตราผลตอบแทนการลงทุนของเงินทุนแต่ละประเภท ซึ่งจะช่วยด้านการวางแผนการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ

วิธีการศึกษาอัตราผลตอบแทนของเงินทุน⁷ ใช้วิธีการคิดแบบอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Rate of Return : WARR) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนการใช้เงินทุนในแต่ละประเภท สูตร ดังนี้

$$WARR = \frac{\sum_{i=1}^n ri (wi)}{100}$$

โดยที่ WARR = อัตราผลตอบแทนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
 r = อัตราผลตอบแทนของการบริหารเงินทุนแต่ละประเภท (%)
 w = สัดส่วนของการใช้เงินทุนแต่ละประเภท
 n = จำนวนประเภทของเงินทุน

⁶ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (2548), ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร.

⁷ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (2548), ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร.

2.6 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน^๘

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินเพื่อใช้เป็นค่าอ้างอิงในการเทียบเคียงทางการเงินภายในกลุ่มสหกรณ์ (ขนาด ประเภท เวลา และสถานการณ์เดียวกัน) ในด้านต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อชี้เตือนความเสี่ยงที่สำคัญและเป็นเครื่องมือเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์ภายในเวลาที่เหมาะสม
2. เพื่อเตือนให้ผู้บริหารสหกรณ์ทราบถึงภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์ เพื่อที่จะได้วางแผนรับมือกับสถานการณ์ได้ทันเวลา รวมไปถึงการนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของสหกรณ์ด้วย
3. เพื่อเตือนให้เฝ้าระวังสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อสร้างตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพทางการเงินที่เป็นมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรมสำหรับสหกรณ์

โดยตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงิน ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength) เป็นการวิเคราะห์ถึงศักยภาพของแหล่งเงินทุนภายในสถาบันการเงินที่สามารถรองรับหรือป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจได้มากน้อยเพียงใด สำหรับทุนดำเนินงานของสหกรณ์ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

ความเพียงพอจะเน้นที่แหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลัก ซึ่งสหกรณ์จะต้องมีทุนไว้รองรับความเสี่ยงอย่างเพียงพอ และทุนดังกล่าวควรมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้และไม่ผูกพันในเรื่องของการจ่ายผลตอบแทน หากเงินทุนภายนอก (เงินกู้ยืม) มีมากกว่าทุนของสหกรณ์ แสดงว่าทุนของสหกรณ์ไม่เพียงพอและมีภาระผูกพันทางการเงิน จึงจะต้องระมัดระวังการใช้เงินทุนเพื่อสร้างรายได้รองรับให้มากขึ้น

^๘ ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2547), มาตรฐานการเงิน ค่าเฉลี่ยสหกรณ์และกลุ่มการเกษตร , กรุงเทพมหานคร.

2. คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่นำไปลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้แก่สถาบันการเงินอย่างไร และได้นำไปบริหารอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด รายการที่นำมาวัดประสิทธิภาพด้านสินทรัพย์ ได้แก่ ลูกหนี้ และสินทรัพย์รวม การพิจารณาถึงคุณภาพสินทรัพย์สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงในด้านการลงทุน รวมถึงขั้นตอนการกำหนดนโยบายการลงทุน และการให้สินเชื่อหน่วยธุรกิจด้วย

สินทรัพย์คุณภาพดีต้องสามารถสร้างรายได้และผลตอบแทนแก่ผู้เป็นเจ้าของ อัตราการหมุนของสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ตลอดจนอัตรากำไรหรือรายได้ต่อสินทรัพย์ ยังมีค่าสูงมากเพียงใดย่อมแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสินทรัพย์ที่ดี หากสัดส่วนดังกล่าวต่ำแสดงว่าสินทรัพย์นั้นด้อยคุณภาพ

3. ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability) เป็นการประเมินถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในด้านการวางแผนกลยุทธ์ การจัดวางโครงสร้างองค์กร การควบคุมภายใน รวมถึงการกำกับการทำงานของพนักงานภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่องค์กรเผชิญอยู่ในขณะนั้น

การบริหารจัดการสถาบันการเงินที่ดีเกิดจากการมีความสมดุลจากการยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรเป็นสำคัญ บทบาทด้านการบริหารงานเป็นตัวกำหนดศักยภาพการวินิจฉัยและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงภาวะเศรษฐกิจการเงินได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลไปยังสภาพคล่องและการทำกำไรขององค์กร

4. การทำกำไร (Earning Sufficiency) เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการเงินในธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนที่เหมาะสมหรือไม่ และวิเคราะห์สภาพความพร้อมของเงินทุนว่ามีมากน้อยเพียงใดหากมีการขยายตัวของเงินทั้งด้านรับเข้าและจ่ายออกไป รวมถึงวิเคราะห์คุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตด้วยว่ามีทิศทางอย่างไร

ความสามารถในการทำกำไรขององค์กรอยู่ภายใต้หลักการรักษาอัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำ โดยคุณภาพของกำไรขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ

ระบบสหกรณ์ไม่ได้มุ่งเน้นการแสวงหากำไรสูงสุด แต่มุ่งเน้นคุณภาพชีวิตของสมาชิกเป็นหลัก กำไรจึงขึ้นอยู่กับกรณีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย การมีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินที่ดีของฝ่ายบริหารและสมาชิกย่อมส่งผลต่อรายได้ที่สูงขึ้น

5. สภาพคล่อง (Liquidity) เป็นการพิจารณาถึงความเพียงพอและความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและความเชื่อมั่นที่มีต่อแหล่งเงินทุนระยะสั้น (เงินสด) สินทรัพย์สภาพคล่องใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสถานะการแข่งขันเชิงเทคนิคเทียบกับการบริหารสภาพคล่อง

สภาพคล่องสามารถวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) คำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน หากสินทรัพย์หมุนเวียนมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนถือว่าองค์กรมีสภาพคล่องดีหรือมีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน

สำหรับการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยใช้เกณฑ์อ้างอิงจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์นั้น จะทำโดยการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินจากข้อมูลงบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์แนวโน้มด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน อีกทั้งจะนำค่าอัตราส่วนทางการเงินนั้นมาเปรียบเทียบกับค่าอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อทราบประสิทธิภาพการดำเนินงานเทียบเคียงกับสหกรณ์ประเภทเดียวกัน

2.7 วรรณกรรมปริทัศน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินทุนสหกรณ์มี 4 ฉบับ โดยงานวิจัยทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยสองฉบับแรกวิเคราะห์เฉพาะแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุน ส่วนอีกสองฉบับหลังได้เพิ่มการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย ซึ่งงานวิจัยแต่ละฉบับมีเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

(1) **ประภาพร อินทรกฤษณ์⁹ (2549) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด** โดยทำการศึกษาโครงสร้างแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ วิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนใน 3 สถานการณ์ คือ (1) กำหนดให้คิดต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ สำหรับต้นทุนในส่วนอื่นๆ เป็นต้นทุนจริงที่เกิดขึ้น (2) กำหนดให้คิดต้นทุนของทุนสำรองเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ สำหรับต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนที่มาจากแหล่งอื่นๆ ให้คิดต้นทุนตามจริงที่เกิดขึ้น (3) กำหนดให้ไม่คิดต้นทุนให้กับทุนสำรองสำหรับต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนที่มาจากแหล่งอื่นๆ ให้คิดต้นทุนตามจริงที่เกิดขึ้น รวมทั้งวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ ได้ทำการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2542-2546 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นตัวเลขสถิติทางการเงินจากรายงานกิจการประจำปี พ.ศ. 2542-2546 และเอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

⁹ ประภาพร อินทรกฤษณ์ (2549) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด.

สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สหกรณ์มีแหล่งที่มาของเงินทุนที่เป็นสัดส่วนของทุนเรือนหุ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.78 เป็นทุนสำรองโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.71 และเป็นสัดส่วนของเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมโดยเฉลี่ยร้อยละ 73.31 และแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนเป็นสัดส่วนของเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ยร้อยละ 15.19 เป็นเงินลงทุนโดยเฉลี่ยร้อยละ 57.93 และเป็นเงินสดและฝากเงินโดยเฉลี่ยร้อยละ 26.87

2. การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนทั้ง 3 สถานการณ์ คือ (1) กำหนดให้คิดต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ สำหรับต้นทุนในส่วนอื่นๆเป็นต้นทุนจริงที่เกิดขึ้น (2) กำหนดให้คิดต้นทุนของทุนสำรองเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ สำหรับต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนที่มาจากแหล่งอื่นๆให้คิดต้นทุนตามจริงที่เกิดขึ้น (3) กำหนดให้ไม่คิดต้นทุนให้กับทุนสำรองสำหรับต้นทุนของทุนเรือนหุ้นและทุนที่มาจากแหล่งอื่นๆให้คิดต้นทุนตามจริงที่เกิดขึ้น

พบว่าต้นทุนเงินทุนในสถานการณ์ที่ 2 มีค่าสูงสุด รองลงมาคือสถานการณ์ที่ 3 และสถานการณ์ที่ 1

3. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน พบว่าหากใช้ต้นทุนในสถานการณ์ที่ 1 จะมีอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.65 หากใช้ต้นทุนในสถานการณ์ที่ 2 จะมีอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.40 และหากใช้ต้นทุนในสถานการณ์ที่ 3 จะมีอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.49 ทั้งนี้ยังไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์กับการบริหารเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ โดยสมมติให้สหกรณ์มีต้นทุนเงินทุนและมีการเสียภาษีเหมือนธุรกิจทั่วไป เพื่อให้การศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ได้อย่างแท้จริง

(2) **กฤษณะ ใจเอื้อ¹⁰ (2547) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปทุมธานี จำกัด** โดยทำการศึกษาแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปทุมธานี ต้นทุนของเงินทุนแต่ละประเภท อัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืม อัตรารายได้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ประสิทธิภาพในการบริหารงานและความสัมพันธ์ระหว่างเงินให้สมาชิกกู้ยืมกับกำไรสุทธิ เงินรับฝาก เงินกู้ยืม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและทุนเรือนหุ้น โดยศึกษาและวิเคราะห์ รายงานกิจการประจำปี 2543-2546

¹⁰ กฤษณะ ใจเอื้อ (2547) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปทุมธานี จำกัด.

สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. แหล่งที่มาของเงินทุนภายในคือเงินทุนเรือนหุ้นโดยเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และแหล่งที่มาของเงินทุนภายนอกคือเงินรับฝากและเงินกู้ยืมซึ่งลดลงเป็นลำดับโดยที่เงินกู้ยืมมีต้นทุนสูง จึงมีผลทำให้ต้นทุนเงินทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยแล้วมีอัตราลดลง

2. การใช้ไปของเงินทุนเน้นการให้สมาชิกกู้ยืมประเภทสามัญเป็นหลัก ผลต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุนมีค่าต่ำซึ่งมีผลทำให้กำไรสุทธิลดลง และความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นส่วนใหญ่มีค่าสูงส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานมีค่าสูงตามไปด้วย

3. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเงินให้สมาชิกกู้ยืมกับกำไรสุทธิ เงินรับฝาก เงินกู้ยืม พบว่ามีความสัมพันธ์ตรงกันข้าม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและทุนเรือนหุ้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(3) เรณู มงคลทรง¹¹ (2548) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการตรวจบัญชีสหกรณ์ จำกัด ในด้านของแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนโดยวิเคราะห์ส่วนต่างระหว่างผลตอบแทนจากการลงทุนกับต้นทุนของเงินทุน วิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารงานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่แสดงถึงการหาแหล่งเงินทุนที่มีความสัมพันธ์กับทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนมีทุนดำเนินงานเฉลี่ย 327 ล้านบาทต่อปี ทุนดำเนินงานสำคัญมาจากหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 51.72 และทุนเรือนหุ้นเฉลี่ยร้อยละ 48.28 แหล่งเงินทุนที่สำคัญคือเงินรับฝาก ทุนเรือนหุ้น และการใช้ไปของเงินทุนเน้นการให้กู้แก่สมาชิกเป็นหลัก

2. การวิเคราะห์ส่วนต่างผลตอบแทนจากการลงทุนกับต้นทุนของเงินทุนทางบัญชีและต้นทุนของเงินทุนทางเศรษฐศาสตร์ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก พบว่าส่วนต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนกับต้นทุนของเงินทุนทางบัญชีสูงกว่าส่วนต่างผลตอบแทนจากการลงทุนกับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารงาน พบว่ามีสภาพคล่องในการชำระหนี้ระยะสั้นได้น้อย ความสามารถในการใช้สินทรัพย์สูงแต่การทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับ

¹¹ เรณู มงคลทรง (2548) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการตรวจบัญชีสหกรณ์ จำกัด.

กับเกณฑ์มาตรฐานทางการเงิน แต่สหกรณ์ยังมีประสิทธิภาพในการบริหารงานอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ในเกณฑ์สูงแต่ได้ผลตอบแทนต่ำ แสดงว่าสมาชิกได้รับประโยชน์จากสหกรณ์มาก

4. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุนดำเนินงานทั้งเงินรับฝาก ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับและระเบียบอื่นๆ และกำไรสุทธิ ผลการศึกษา พบว่าตัวแปรแต่ละคู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ ทุนดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับเงินรับฝากมากที่สุด รองลงมา คือ ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมฯ และกำไรสุทธิ

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีขนาดธุรกิจเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงาน ซึ่งสามารถนำหลักการบริหารที่ดีมาเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาสหกรณ์

(4) สหรัตน์ จินตาศักดิ์¹² (2549) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด โดยศึกษาแหล่งที่มา ทางใช้ไป และต้นทุนเงินทุน รวมถึงอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนและประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2548 มาแยกเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาว่าด้วยนโยบายการบริหารงาน แหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุน และการศึกษาเชิงปริมาณว่าด้วยการวิเคราะห์หาต้นทุนของเงินทุน อัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน และประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินทุกประเภท และเทียบกับตารางชั้นคุณภาพตามเกณฑ์ของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย

สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. แหล่งที่มาของเงินทุนเป็นเงินรับฝากสูงที่สุด รองลงมา คือ ทุนเรือนหุ้น ในขณะที่ใช้เงินทุนส่วนใหญ่เพื่อลงทุนในหลักทรัพย์ รองลงมา คือ เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น ส่วนต้นทุนเงินทุนทั้งหมด มีค่าลดลงก่อนที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่อัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดมีค่าลดลงก่อนที่จะปรับตัวสูงขึ้น โดยมีแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยในตลาดเป็นเหตุผลการรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

¹² สหรัตน์ จินตาศักดิ์ (2549) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด.

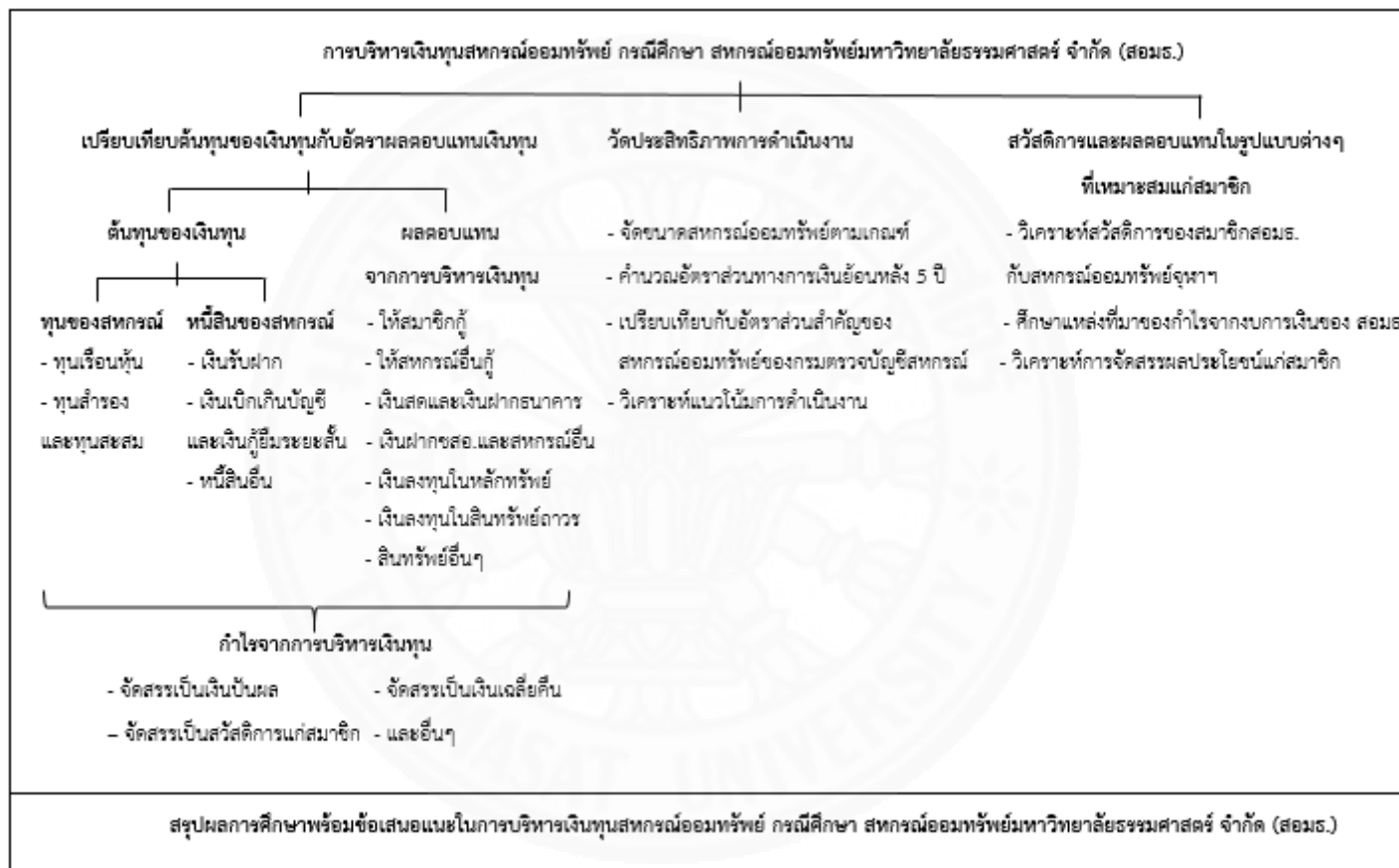
2. อัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดเปรียบเทียบกับต้นทุนเงินทุนทั้งหมด พบว่ามีกำไรจากการบริหารเงินทุนมาตลอด โดยกำไรที่ได้รับนั้นมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ไม่แน่นอน และมีแนวโน้มลดลง

3. ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่ามีคุณภาพการบริหารจัดการลดลงเรื่อยๆ โดยในปี พ.ศ.2544 ได้ระดับ A หรือดีเยี่ยม ก่อนที่จะค่อยๆลดลงเหลือระดับ B หรือค่อนข้างดีในปี พ.ศ.2548 สาเหตุสำคัญของการลดลงเกิดจากคะแนนในหมวดสภาพคล่องทางการเงิน และหมวดประสิทธิภาพการทำการรายได้ที่ลดลงเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามหากประเมินคุณภาพในด้านสวัสดิการ สมาชิกได้มีการจัดสรรสวัสดิการเพื่อสมาชิกและความเอื้ออาทรต่อชุมชนตามเกณฑ์อ้างอิงที่กำหนดไว้ หรือได้รับคะแนนสูงสุดในทุกปี

2.8 สรุป

จากงานวิจัยทั้งหมดข้างต้นได้ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างในประเด็นเกี่ยวกับ แหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุน ต้นทุนของเงินทุน อัตราผลตอบแทน รวมถึงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งการศึกษาดังกล่าวทำให้ทราบถึงศักยภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าควรจะมีการบริหารงานไปในทิศทางใด จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว โดยการวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด อีกทั้งงานวิจัยทั้งหมดข้างต้นยังไม่มีงานฉบับใดที่ศึกษาถึงสวัสดิการ และผลตอบแทนที่เหมาะสมแก่สมาชิก และผู้วิจัยมีความสนใจในประเด็นดังกล่าว จึงกำหนดเป็นอีกหนึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

2.9 กรอบการศึกษา

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.).

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

3.1 ศึกษาการบริหารงานของ สอมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558

การศึกษาการบริหารงานของ สอมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 จะใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา โดยจะกล่าวถึงแหล่งที่มาของเงินทุนที่ใช้ในการหารายได้ของ สอมธ. ผ่านการบริหารงานในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านสมาชิก ด้านการให้บริการเงินรับฝากจากสมาชิก ด้านทุนเรือนหุ้น และด้านเงินกู้ยืม รวมถึงการจัดสรรรายได้ที่เป็นส่วนของกำไรให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ จากข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มาจากรายงานประจำของ สอมธ.

3.2 ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

3.2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนจะพิจารณาแหล่งที่มาของเงิน แล้วจึงหาต้นทุนของเงินทุนในแต่ละประเภทตามที่สหกรณ์ต้องจ่ายผลตอบแทนออกไป โดยจะแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนของทุนสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรองและทุนสะสม และต้นทุนของหนี้สินสหกรณ์ ประกอบด้วย เงินรับฝาก เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินอื่น

สำหรับวิธีการหาต้นทุนของเงินทุนจะใช้วิธีคิดแบบต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนโครงสร้างของเงินทุนในแต่ละประเภท สูตร ดังนี้

$$WACC = \frac{\sum_{i=1}^n ki (wi)}{100}$$

โดยที่ WACC = ต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

k = ต้นทุนของเงินทุนแต่ละประเภท (%)

w = สัดส่วนของเงินทุนแต่ละประเภท

n = จำนวนประเภทของเงินทุน

3.2.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนด้านต่างๆ ประกอบด้วย การให้สมาชิกกู้ยืม การให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม การฝากเงินในสถาบันการเงิน การลงทุนในหลักทรัพย์ การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์อื่น

สำหรับวิธีการหาอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ จะใช้วิธีการคิดอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Rate of Return : WARR) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนการใช้เงินทุนในแต่ละประเภท สูตร ดังนี้

$$WARR = \frac{\sum_{i=1}^n ri (wi)}{100}$$

โดยที่ WARR = อัตราผลตอบแทนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

r = อัตราผลตอบแทนของการบริหารเงินทุนแต่ละประเภท (%)

w = สัดส่วนของการใช้เงินทุนแต่ละประเภท

n = จำนวนประเภทของเงินทุน

3.2.3 เปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

โดยจะนำผลรวมจากต้นทุนของเงินทุน มาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน เพื่อทราบถึงผลกำไรจากการดำเนินงานด้านการบริหารเงินทุนของ สอมธ. ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558

3.3 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของ สอมธ. โดยกำหนดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1. พิจารณาว่า สอมธ. เป็นสหกรณ์ขนาดใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อที่จะศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดของสหกรณ์ที่มีขนาดและประเภทเดียวกัน

3.3.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ สอมธ. โดยใช้ข้อมูลตัวเลขจากงบการเงินของ สอมธ. ในการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินสำคัญตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในระหว่าง พ.ศ. 2554-2558

3.3.3 นำค่าอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในระยะเวลา 5 ปี ย้อนหลัง คือ พ.ศ. 2554-2558 ที่คำนวณได้มาวิเคราะห์แนวโน้มพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับค่าอัตราส่วนทาง

การเงินสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อทราบประสิทธิภาพของ การดำเนินงานเทียบเคียงภายในกลุ่มสหกรณ์ที่มีขนาดและประเภทเดียวกัน

สำหรับอัตราส่วนทางการเงินสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์¹ ประกอบด้วย 5 ด้าน และมีรายละเอียดอัตราส่วนทางการเงิน ดังต่อไปนี้

(1) ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength)

(1.1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)

$$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

ทุนของสหกรณ์

แสดงให้เห็นสัดส่วนของหนี้สินต่อทุน ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสามารถใน การชำระหนี้ของสหกรณ์ หากอัตราส่วนค่อนข้างต่ำแสดงถึงความเพียงพอของเงินทุนในการชำระหนี้ หนี้สินของสหกรณ์ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงสูงที่จะไม่สามารถ ชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ได้

(1.2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)

$$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

สินทรัพย์ทั้งสิ้น

แสดงให้เห็นสัดส่วนของทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมี ทุนที่ไม่สามารถถอนได้ เว้นไว้แต่การขดเชยผลขาดทุนและไม่ผูกพันที่จะจ่ายผลตอบแทน (ทุนสำรอง) หากอัตราส่วนดังกล่าวต่ำสหกรณ์จะมีความเสี่ยงสูง

(1.3) อัตราการเติบโตของสหกรณ์ (%)

$$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}} \times 100$$

ทุนของสหกรณ์ปีก่อน

แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของ ทุนของสหกรณ์ หากอัตราส่วนดังกล่าวสูงแสดงถึงการเติบโตที่มากขึ้น

¹ ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชี สหกรณ์ ฉบับ 2554-2559.

(1.4) อัตราการเติบโตของหนี้ (%)

$$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของหนี้สินทั้งสิ้น ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงถึงการเติบโตของหนี้สินที่มากขึ้นเท่านั้น

(1.5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถั่วเฉลี่ย}}$$

บอกให้ทราบถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน

(2) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)**(2.1) อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)**

$$\frac{\text{รายได้ธุรกิจหลัก}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถั่วเฉลี่ย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้

(2.2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)

$$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ถั่วเฉลี่ย}}$$

แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ว่าได้ผลตอบแทนเพียงพอหรือไม่ โดยจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดกำไรจากการดำเนินงาน

(2.3) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)

$$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของสินทรัพย์ ยิ่งอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดก็แสดงว่าสหกรณ์มีการเติบโตของสินทรัพย์ที่มากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น

(3) ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability)

(3.1) กำไรต่อสมาชิก (บาท)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

แสดงให้เห็นส่วนที่สมาชิกได้รับจากผลการดำเนินงาน ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ได้ชัดเจนกว่าพิจารณากำไรสุทธิเพียงอย่างเดียว

(3.2) เงินออมต่อสมาชิก (บาท)

$$\frac{\text{เงินฝากสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดศักยภาพของสมาชิกผู้ถือหุ้นในการเก็บออมเงิน ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการออมเงินของสมาชิกไว้กับสหกรณ์

(3.3) หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)

$$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ลูกหนี้ค่าบริการอื่น+ดอกเบี้ยค้างรับ+ค่าปรับค้างรับ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความเสี่ยงในการก่อหนี้ของสมาชิก ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใด สหกรณ์ก็มีความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกมากขึ้นเท่านั้น

(4) การทำกำไร (Earning Sufficiency)

(4.1) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย}}$$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวต่ำเท่าใดกิจการสหกรณ์ก็มีประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากเท่านั้น

(4.2) อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)

$$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสำรองปีก่อน}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสำรองปีก่อน

แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของทุนสำรองจากปีก่อน ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใด สหกรณ์ก็มีความสามารถในการจัดสรรส่วนของกำไรเป็นทุนสำรองมากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น

(4.3) อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)

$$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสะสมอื่นปีก่อน

แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของทุนสะสมอื่นๆ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงว่าสหกรณ์ก็มีความสามารถในการจัดสรรทุนตามระเบียบข้อบังคับได้สูงขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น

(4.4) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน}-\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \times 100$$

กำไรสุทธิปีก่อน

แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของกำไรสุทธิ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงขึ้นเท่าใด สหกรณ์ก็มีประสิทธิภาพในการบริหารงานมากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น

(4.5) อัตรากำไรสุทธิ (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้ธุรกิจหลัก}} \times 100$$

รายได้ธุรกิจหลัก

แสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีผลกำไรสุทธิเท่าใดเมื่อเทียบกับรายได้หลัก ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรสูง

(5) สภาพคล่อง (Liquidity)

(5.1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

$$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นอัตราส่วนที่เป็นสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์

3.4 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก ซึ่งการศึกษาจะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านสวัสดิการของสมาชิก สอมช. กับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4.2 ศึกษาแหล่งที่มาของกำไรจากงบการเงินของ สอมช.

3.4.3 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิของ สอมช.กับ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ซึ่งจัดอยู่ในประเภทสหกรณ์ขนาดใหญ่มากเหมือนกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของสอมธ. ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558

4.1 การบริหารงานของ สอมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2515 จากคณะในประชาคมธรรมศาสตร์ จวบจนในปัจจุบัน ปี พ.ศ.2558 สอมธ.ได้เปิดดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา 43 ปี โดยได้จัดตั้งสำนักงานที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยจัดให้มีบุคลากรเพื่อรองรับการเข้ารับบริการของสมาชิกรวมทั้งสิ้น 36 คน

การบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) ประกอบด้วย

1. ด้านสมาชิก ด้วยการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสอมธ.ทำให้ในปี พ.ศ.2558 มีสมาชิกทั้งสิ้น 8,632 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1,331 คน
2. ด้านการให้บริการเงินรับฝากจากสมาชิกสอมธ.ให้ความสำคัญเกี่ยวกับบริการด้านเงินฝาก โดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยที่ให้แก่สมาชิกซึ่งจะต้องสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ ทำให้มียอดเงินรับฝากของสมาชิก ณ สิ้นปี พ.ศ.2558 เท่ากับ 14,757.29 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 จำนวน 4,742.24 ล้านบาท
3. ด้านทุนเรือนหุ้น เนื่องจากสมาชิกมีความพอใจในอัตราเงินปันผลของทุนเรือนหุ้นของสอมธ.ที่อยู่ในอัตราสูงมาก (ร้อยละ 9 ในปี 2554 และร้อยละ 8 ในปี 2555-2558) ทำให้มียอดทุนเรือนหุ้น ณ สิ้นปี พ.ศ.2558 เท่ากับ 4,018.10 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1,400.97 ล้านบาท
4. ด้านเงินกู้ยืม สอมธ.มียอดเงินกู้ยืม ณ สิ้นปี พ.ศ.2558 เท่ากับ 3,179 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 จำนวน 289 ล้านบาท ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ในการบริหารเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของการมีรายได้เพิ่มขึ้น

จากความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสอมธ.ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้สามารถระดมเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้นจากสมาชิกได้สูงขึ้น ซึ่งเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้นเหล่านี้ถือเป็นทุนดำเนินงานส่วนสำคัญที่จะนำมาบริหารกิจการ ทั้งการให้สมาชิกกู้ยืม การให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม การฝากเงินในสถาบันการเงิน การลงทุนในหลักทรัพย์ รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น

เมื่อสมธ.ได้นำเงินทุนที่มีอยู่ไปบริหารจัดการซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ และเมื่อนำมาหักลบกับรายจ่ายจึงเหลือส่วนที่เรียกว่ากำไรสุทธิ โดยสมธ.ได้จัดสรรกำไรสุทธิให้แก่สมาชิก ดังนี้

1. จัดสรรเป็นเงินปันผลเพื่อเป็นผลตอบแทนแก่สมาชิกผู้ถือหุ้นตามอัตราส่วนการถือครอง
2. จัดสรรเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามส่วนของดอกเบียชำระ และ
3. จัดสรรเป็นสวัสดิการสำหรับสมาชิกและครอบครัว

4.2 การเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

4.2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน¹ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการประมาณการต้นทุนของดอกเบียจ่ายสำหรับเงินทุนของสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ในทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนจะพิจารณาจากแหล่งที่มาของเงิน แล้วจึงหาต้นทุนของเงินทุนในแต่ละประเภทตามที่สหกรณ์ต้องจ่ายผลตอบแทนออกไป โดยจะแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนของทุนสหกรณ์ และต้นทุนของหนี้สินสหกรณ์

- **ต้นทุนของทุนสหกรณ์** ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรองและทุนสะสม ซึ่งสามารถแยกต้นทุนของเงินทุนแต่ละตัวได้ ดังนี้

(1) ต้นทุนของทุนเรือนหุ้น จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล แต่ในแต่ละปีเราจะไม่สามารถทราบได้ว่าจะจ่ายปันผลเท่าไร่ จนกว่าสหกรณ์จะจัดสรรกำไรสุทธิ ฉะนั้นจึงกำหนดให้ต้นทุนของทุนเรือนหุ้นเท่ากับ “ดอกเบียเงินฝากประจำ 60 เดือน” ซึ่งเป็นดอกเบียเงินฝากระยะยาวของสหกรณ์

(2) ต้นทุนของทุนสำรองและทุนสะสม ในทางเศรษฐศาสตร์ทุนเหล่านี้มีต้นทุนค่าเสียโอกาส เพราะถ้าเก็บไว้โดยไม่นำไปบริหารให้เกิดผลประโยชน์ สหกรณ์จะขาดทุนต้นทุนค่าเสียโอกาส จึงกำหนดให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเท่ากับ “อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอน 5 ปี โดยเฉลี่ย”

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท (2540), การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร.

- **ต้นทุนของหนี้สินสหกรณ์** ประกอบด้วย เงินรับฝาก เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินอื่น ซึ่งสามารถแยกต้นทุนของหนี้สินแต่ละตัวได้ ดังนี้

(1) ต้นทุนของเงินรับฝาก จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ซึ่งเป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด

(2) ต้นทุนของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น

(3) ต้นทุนของหนี้สินอื่น ในส่วนที่เป็นเงินสำรองของเจ้าหน้าที่และเงินกองทุนสวัสดิการของสมาชิก ให้คิดต้นทุนเท่ากับต้นทุนค่าเสียโอกาสของผลตอบแทนที่สหกรณ์จะได้รับจาก “พันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปี โดยเฉลี่ย”

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนสมธ. ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 จะใช้วิธีคิดแบบต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนโครงสร้างของเงินทุนในแต่ละประเภท

หลังจากคำนวณต้นทุนในแต่ละประเภทแล้ว จะต้องคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการดำเนินงานเข้าไปด้วย เพื่อจะได้ทราบต้นทุนการบริหารเงินทุนของสหกรณ์อย่างครบถ้วน ดังแสดงด้วยตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ต้นทุนของเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

รายการ	หน่วย:ร้อยละ				
	2554	2555	2556	2557	2558
ทุนเรือนหุ้น	0.61	0.65	0.66	0.70	0.66
ทุนสำรองและทุนสะสม	0.18	0.17	0.17	0.16	0.11
เงินรับฝาก	2.05	2.50	2.58	2.75	2.62
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	0.46	0.50	0.44	0.34	0.19
หนี้สินอื่น	0.05	0.05	0.04	0.04	0.02
การดำเนินงาน	0.30	0.30	0.28	0.26	0.23
รวม	3.66	4.17	4.16	4.24	3.84
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		0.51	-0.01	0.08	-0.40

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.1 แสดงถึงต้นทุนของเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนในการบริหารเงินทุนคิดเป็นร้อยละ 3.66 ของสินทรัพย์ทั้งหมด และจากตาราง จะเห็นได้ว่าต้นทุนของเงินทุนปรับเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นในปี 2558 ที่ปรับลดลงเล็กน้อย อันเนื่องมาจากสินทรัพย์รวมปรับเพิ่มสูงขึ้นกว่าทุกปีที่ผ่านมา โดยต้นทุนที่มีค่ามากที่สุดมาจากเงินรับฝาก และรองลงมาคือ ทุนเรือนหุ้น

4.2.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารจะคิดจากผลตอบแทนของเงินทุนแต่ละประเภท ดังนี้

- (1) เงินให้สมาชิกกู้ จะรับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยรับจริงจากสมาชิก ซึ่งเป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด
- (2) เงินให้สหกรณ์อื่นกู้ จะรับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยรับจริงจากสหกรณ์อื่น
- (3) เงินสดและเงินฝากธนาคาร จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
- (4) เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่น จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
- (5) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ย อัตราเงินปันผล หรือผลตอบแทนในรูปอื่น
- (6) การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับ แต่ปกติสินทรัพย์ถาวรมีเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน จึงไม่มีผลประโยชน์ในรูปของตัวเงินที่ชัดเจน จึงกำหนดให้ไม่คิดอัตราผลตอบแทนในส่วนนี้
- (7) สินทรัพย์อื่น เช่นเดียวกับอัตราผลตอบแทนในสินทรัพย์ถาวร

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารสมทบ. ระหว่างปี 2554-2558 จะใช้วิธีการคิดอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Rate of Return : WARR) ซึ่งเป็น การวิเคราะห์โดยให้น้ำหนักตามสัดส่วนการใช้เงินทุนในแต่ละประเภท ดังแสดงด้วยตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

หน่วย:ร้อยละ					
รายการ	2554	2555	2556	2557	2558
เงินให้สมาชิกกู้	0.81	0.86	0.90	0.97	0.97
เงินให้สหกรณ์อื่นกู้	1.56	2.08	2.36	2.52	2.06
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.02	0.02	0.01	0.01	0.01
เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และสหกรณ์อื่น	0.51	0.30	0.25	0.16	0.19
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	1.64	1.61	1.51	1.46	1.46
รวม	4.54	4.87	5.03	5.12	4.69
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		0.33	0.17	0.08	-0.42

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.2 แสดงถึงผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ของสินทรัพย์ทั้งหมด และจากตารางจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนของเงินทุนปรับเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นในปี 2558 ที่ปรับลดลงเล็กน้อย อันเนื่องมาจากสินทรัพย์รวมปรับเพิ่มสูงขึ้นกว่าทุกปีที่ผ่านมา โดยผลตอบแทนที่มีค่ามากที่สุดมาจากเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ และรองลงมาคือ เงินลงทุนในหลักทรัพย์

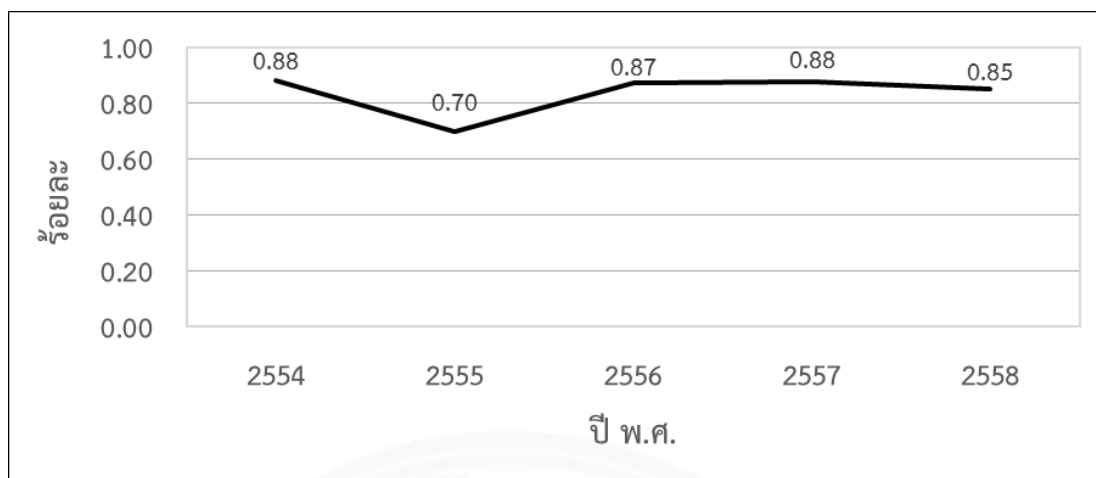
4.2.3 เปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

เมื่อนำผลรวมของต้นทุนของเงินทุนมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนระหว่างปี 2554-2558 สรุปได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 กำไรจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ.2554 – 2558

หน่วย:ร้อยละ					
รายการ	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราผลตอบแทนทั้งหมด	4.54	4.87	5.03	5.12	4.69
ต้นทุนเงินทุน	3.66	4.17	4.16	4.24	3.84
กำไรจากการบริหารเงินทุน	0.88	0.70	0.87	0.88	0.85
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-0.19	0.17	0.00	-0.02

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ภาพที่ 4.1 กำไรจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ.2554 – 2558

ตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.1 แสดงถึงกำไรจากการบริหารเงินทุน ระหว่างปี พ.ศ.2554 – 2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีกำไรจากการบริหารเงินทุน คิดเป็นร้อยละ 0.88 ของสินทรัพย์ทั้งหมด และจากตารางจะเห็นได้ว่ากำไรจากการบริหารเงินทุนมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

4.3 การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) จะใช้ตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการนำตัวชี้วัดประสิทธิภาพทางการเงินมาใช้เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานนั้นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.3.1 การจัดขนาดสหกรณ์

การจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์จะพิจารณาจากเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยอาศัยตัวแปร 3 ตัว ในการวิเคราะห์ ได้แก่ จำนวนสมาชิก ทุนดำเนินงาน และรายได้ธุรกิจหลัก มีหลักเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์² ดังนี้

ใหญ่มาก	หมายถึง	คะแนนรวมระหว่าง	9.26 - 12.00
ใหญ่	หมายถึง	คะแนนรวมระหว่าง	6.51 - 9.25
กลาง	หมายถึง	คะแนนรวมระหว่าง	3.76 - 6.50
เล็ก	หมายถึง	คะแนนรวมระหว่าง	1.00 - 3.75

² เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ฉบับปรับปรุงปี 2556.

ซึ่งผลการวิเคราะห์คะแนนจะแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายการ/ปี พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558
1. สมาชิก (หน่วย : คน) = คะแนนที่ได้	7,301 = 3.00	7,704 = 3.00	7,972 = 3.00	8,263 = 3.00	8,632 = 3.00
2. ทุนดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท) = คะแนนที่ได้	16,689.87 = 4.00	17,625.99 = 4.00	19,404.27 = 4.00	20,157.29 = 4.00	23,402.87 = 4.00
3. รายได้ธุรกิจหลัก (หน่วย : ล้านบาท) = คะแนนที่ได้	723.5 = 5.00	821.04 = 5.00	933.22 = 5.00	1007.28 = 5.00	1053.99 = 5.00
รวมคะแนน	12	12	12	12	12

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าสมธ.ในช่วงเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ.2554-2558 จัดอยู่ในกลุ่มสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก ตามเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4.3.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สมธ.) จะทำโดยคำนวณอัตราส่วนทางการเงินสำคัญตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มพร้อมทั้งเปรียบเทียบกับค่าอัตราส่วนทางการเงินสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์³ เพื่อทราบประสิทธิภาพของการดำเนินงานทั้ง 5 ด้านเทียบเคียงภายในกลุ่มสหกรณ์ที่มีขนาดและประเภทเดียวกัน มีรายละเอียดอัตราส่วนทางการเงิน ดังต่อไปนี้

1. ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength)

(1.1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ หากอัตราส่วนค่อนข้างต่ำแสดงถึงความเพียงพอของเงินทุนในการชำระหนี้สินของ

³ ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ฉบับ 2554-2559.

สหกรณ์ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงสูงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ได้ แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)

หนี้สินทั้งสิ้น

ทุนของสหกรณ์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 สอสมธ.เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1.00	1.07	1.15	1.19	1.17
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	3.39	3.24	3.22	2.88	3.06
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 0.16	- 0.02	- 0.34	0.19

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.5 แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้สอสมธ.ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สอสมธ.มีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ เนื่องจากมีหนี้สินมากกว่าทุนถึง 3 เท่า โดยค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์สำหรับสหกรณ์ขนาดเดียวกันนั้นมีค่าเฉลี่ยเพียง 1 เท่า

(1.2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ สัดส่วนของทุนสำรองต่อสินทรัพย์ แสดงให้เห็นถึงการมีทุนที่ไม่สามารถถอนได้ เว้นไว้เป็นการเฉพาะเพื่อชดเชยการขาดทุนและไม่ผูกพันที่จะจ่ายผลตอบแทน หากอัตราส่วนดังกล่าวต่ำสหกรณ์จะมีความเสี่ยงสูง แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)

ทุนสำรอง

สินทรัพย์ทั้งสิ้น

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	-	-	-

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ได้จัดเก็บทุนสำรองตามเกณฑ์บังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมีค่าเท่ากับกับค่าเฉลี่ย

(1.3) อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของทุนของสหกรณ์ หากอัตราส่วนดังกล่าวสูงแสดงถึงการเติบโตที่มากขึ้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ (%)

$$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 อัตราการเติบโตทุนระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของสหกรณ์ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	12.13	11.50	11.66	9.52	9.84
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	9.18	9.61	10.50	14.26	10.72
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		0.42	0.89	3.77	- 3.54

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าทุนของสหกรณ์ระหว่างปี 2554-2558 มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และลดลงเล็กน้อยในปี 2558 แต่เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยพบว่า ในปี 2554-2556 มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แต่ในปี 2557-2558 มีการปรับตัวสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย

(1.4) อัตราการเติบโตของหนี้ เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของหนี้สินทั้งสิ้น ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงถึงการเติบโตของหนี้สินที่มากขึ้นเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการเติบโตของหนี้ (%)

$$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 อัตราการเติบโตของหนี้ระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	23.95	19.63	18.99	13.69	7.94
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	6.80	4.52	9.97	2.12	17.92
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 2.28	5.45	- 7.85	15.80

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการเติบโตของหนี้ค่อนข้างต่ำ แต่ในปี 2558 อัตราการเติบโตของหนี้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จาก ร้อยละ 2.12 เป็น ร้อยละ 17.92 อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินฝาก เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้น

(1.5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการวิเคราะห์ให้ทราบถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างปี 2554-2558 ของสมอช. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	7.20	7.07	7.19	7.28	7.20
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	7.97	7.33	7.91	7.91	7.16
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 0.63	0.58	0	- 0.75

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้นค่อนข้างดี ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในทุกๆ ปี ยกเว้นในปี พ.ศ.2558 ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย

2. ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)

(2.1) อัตราหมุนของสินทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)

รายได้ธุรกิจหลัก

สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 อัตราหมุนของสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสภกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05
สภกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	0.04	0.05	0.05	0.05	0.04
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		0.00	0.00	0.00	- 0.00

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าสมอธ. มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี

(2.2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นถึงผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ว่าเพียงพอหรือไม่ โดยจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดกำไรจากการดำเนินงาน แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)

$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$

สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	3.69	3.47	3.40	3.35	3.30
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	1.81	1.73	1.88	1.99	1.76
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 0.08	0.14	0.11	- 0.22

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ที่มีอยู่ค่อนข้างต่ำ อันเนื่องมาจากมีต้นทุนในการบริหารเงินทุนสูงโดยต้นทุนดังกล่าวคือ เงินรับฝาก

(2.3) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของสินทรัพย์ ยิ่งอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดก็แสดงว่าสหกรณ์มีการเติบโตของสินทรัพย์ที่มากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)

$$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	17.73	15.55	15.47	11.75	8.80
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	7.34	5.68	10.09	5.00	16.07
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 1.66	4.41	- 5.10	11.07

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าการเติบโตของสินทรัพย์ ระหว่างปี 2554-2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย พบว่า ในปี 2554-2557 มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แต่ในปี 2558 มีการปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเฉลี่ยถึงเท่าตัว อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินฝากเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้น

3. ด้านขีดความสามารถในการบริหาร (Management Ability)

(3.1) กำไรต่อสมาชิก เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นถึงการทำการกำไรต่อจำนวนสมาชิก ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำการกำไรของสหกรณ์ได้ชัดเจนกว่าพิจารณากำไรสุทธิเพียงอย่างเดียว แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

กำไรต่อสมาชิก (บาท)

กำไรสุทธิ

จำนวนสมาชิก

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 กำไรต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กำไรต่อสมาชิก (บาท)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	16,886.41	17,991.56	20,133.21	21,676.75	22,932.89
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	42,560.88	40,708.81	46,898.17	50,316.98	49,598.70
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 1,852.06	6,189.35	3,418.81	- 718.28

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรต่อจำนวนสมาชิกค่อนข้างสูง ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในทุกๆ ปี

(3.2) **เงินออมต่อสมาชิก** เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพของสมาชิกในการเก็บออมเงิน ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

เงินออมต่อสมาชิก (บาท)

เงินฝากสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น

จำนวนสมาชิก

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 เงินออมต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เงินออมต่อสมาชิก (บาท)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	375,890.44	388,730.10	431,815.74	454,749.45	496,994.75
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	1,730,197.83	1,867,361.99	1,922,143.36	2,057,682.03	2,175,092.57
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		137,164.16	54,781.37	135,538.67	117,410.54

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์สูงมากจึงนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ในรูปของเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้น ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และพบว่าจำนวนเงินฝากและทุนเรือนหุ้นต่อจำนวนสมาชิก สูงกว่าค่าเฉลี่ยกว่า 4 เท่า ในทุกๆ ปี

(3.3) **หนี้สินต่อสมาชิก** เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการก่อหนี้ของสมาชิก ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใด สหกรณ์ก็มีความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกมากขึ้นเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)

$$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น} + \text{ดอกเบี้ยค้างรับ} + \text{ค่าปรับค้างรับ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 หนี้สินต่อสมาชิกระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	380,057.55	425,459.31	490,693.20	530,748.12	560,674.82
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	347,975.66	394,718.12	448,461.09	500,993.40	529,293.12
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		46,742.46	53,742.97	52,532.31	28,299.72

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์อาจได้รับความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิก เนื่องจากอัตราหนี้สินต่อสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี แต่อย่างไรก็ตามพบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด เพราะต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

4. ด้านการทำกำไร (Earning Sufficiency)

(4.1) **อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน** เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าว

ต่ำเท่าใดกิจการสหกรณ์ก็มีประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานระหว่างปี 2554-2558 ของสมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	15.08	16.52	16.99	16.07	15.34
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	14.08	14.58	12.80	11.61	11.74
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		0.50	- 1.78	- 1.19	0.13

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากแนวโน้มที่ลดลงตั้งแต่ปี 2556-2558 อีกทั้งยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี

(4.2) อัตราการเติบโตของทุนสำรอง เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของทุนสำรองจากปีก่อน ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดก็แสดงว่าสหกรณ์ก็มีความสามารถในการจัดสรรส่วนของกำไรเป็นทุนสำรองมากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)

$$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสำรองปีก่อน}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสำรองปีก่อน

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 อัตราการเติบโตของทุนสำรองระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	11.93	11.59	9.67	9.97	10.62
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	8.75	8.47	7.99	8.72	8.90
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 0.28	- 0.48	0.73	0.17

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีแนวโน้มการเติบโตของทุนสำรองเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และยิ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกๆปี ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ

(4.3) อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของทุนสะสมอื่นๆ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงเท่าใดแสดงว่าสหกรณ์ก็มีความสามารถในการจัดสรรทุนตามระเบียบข้อบังคับได้สูงขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณดังนี้

อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)

$$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \times 100$$

ทุนสะสมอื่นปีก่อน

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นระหว่างปี 2554-2558 ของสมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	5.65	6.84	19.90	1.42	11.84
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	- 13.12	- 16.80	1.81	5.92	7.14
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 3.68	18.61	4.12	1.22

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าในช่วงแรก ปี 2554-2555 การเติบโตของทุนสะสมติดลบ ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินทุนสะสมไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และในปี พ.ศ. 2556-2558 สมธ.ได้มีการจัดเก็บทุนสะสมเพิ่มขึ้นแต่พบว่ายังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

(4.4) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น (เติบโต) หรือลดลง (ถดถอย) ของกำไรสุทธิ ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวสูงขึ้นเท่าใด สหกรณ์ก็มีประสิทธิภาพในการบริหารงานมากขึ้นจากปีก่อนเท่านั้น แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่่มาก) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	13.15	9.84	13.14	11.89	8.46
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	5.18	0.93	19.21	11.21	2.97
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 4.25	18.28	- 8.01	- 8.23

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่าอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2556 และลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2558 อีกทั้งยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ยกเว้นในปี พ.ศ.2556 ที่อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิสูงเกินกว่าค่าเฉลี่ย เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ในส่วนดอกเบียรับเงินให้สมาชิกกู้ ดอกเบียรับเงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ และดอกเบียรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้

(4.5) **อัตรากำไรสุทธิ** เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีผลกำไรสุทธิเท่าใดเมื่อเทียบกับรายได้หลัก ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรสูง แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตรากำไรสุทธิ (%)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้ธุรกิจหลัก}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 อัตรากำไรสุทธิระหว่างปี 2554-2558 ของสมอธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตรากำไรสุทธิ (%)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	63.06	59.56	56.08	54.94	53.99
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	42.97	38.21	40.07	41.29	40.63
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 4.76	1.86	1.22	- 0.66

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการทำกำไรไม่สูงมากนัก และเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยพบว่ายังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี

5. ด้านสภาพคล่อง (Liquidity)

(5.1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นการวิเคราะห์สัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์ แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

สินทรัพย์หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนระหว่างปี 2554-2558 ของสอมธ. เทียบกับค่าเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย (ขนาดใหญ่) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	0.45	0.41	0.35	0.35	0.35
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	0.61	0.48	0.41	0.39	0.35
แนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลดลง)		- 0.13	- 0.06	- 0.03	- 0.04

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นอยู่ในเกณฑ์ดีและมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย

4.4 ศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก

4.4.1 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านสวัสดิการของสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) กับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด

จากการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกสอมธ.พบว่า สหกรณ์ได้จำแนกการจัดสวัสดิการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สวัสดิการสำหรับสมาชิก และสวัสดิการสำหรับครอบครัวสมาชิก

สวัสดิการสำหรับสมาชิก อาทิ ทุนช่วยเหลือสมาชิกเมื่อทำการสมรส หรือแม้แต่สมาชิกที่เป็นโสดก็จะได้รับทุนเพื่อสวัสดิการสำหรับสมาชิกผู้เป็นโสดเช่นกัน และในด้านสุขภาพจะมีทุนเพื่อสมทบเป็นค่ารักษาพยาบาล และรวมถึงเงินทุนทดแทนสมาชิกเนื่องจากการเสียชีวิตหรือได้รับอัตราแก่ร่างกาย และในกรณีที่สมาชิกลาออกจากราชการ หรืองานประจำ ทั้งในกรณีที่เกษียณอายุราชการหรือยังไม่เกษียณ สหกรณ์ก็จะมีสวัสดิการในส่วนนี้รองรับเช่นกัน

ส่วนสวัสดิการสำหรับครอบครัวสมาชิก อาทิ ทุนการศึกษามูลนิธิสมาชิก ทุนสงเคราะห์สมาชิก หรือคู่สมรส หรือบิดาหรือมารดาของสมาชิกเมื่อประสบภัยพิบัติ หรือเสียชีวิต ซึ่งสวัสดิการทั้ง 2 กลุ่ม ที่สมาชิกและครอบครัวสมาชิกได้รับถือเป็นสวัสดิการที่ครอบคลุมในทุกส่วน ตั้งแต่การดำเนินชีวิตในปัจจุบันจวบจนเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากราชการ

สำหรับการเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกของสอมธ. กับ การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด นั้น พบว่า ประเภทของสวัสดิการมีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันในส่วนของการจ่ายสวัสดิการและสวัสดิการบางประเภทที่สอมธ.ไม่ได้จัดสรร ดังนี้

1. สอมธ. ให้ความสำคัญกับทุนช่วยเหลือสมาชิกเมื่อทำการสมรส เท่ากับ ทุนเพื่อสวัสดิการสำหรับสมาชิกผู้เป็นโสดที่มีอายุ 50 ปีบริบูรณ์ โดยจัดสรรในอัตรา รายละ 1,500 บาท ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ให้ความสำคัญกับทุนเพื่อสวัสดิการสำหรับสมาชิกผู้เป็นโสดที่มีอายุ 50 ปีบริบูรณ์ มากกว่า โดยจัดสรรในอัตรา รายละ 5,000 บาท

2. สอมธ.สนับสนุนทุนเพื่อสมทบเป็นค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่สมาชิกเข้ารับการรักษาประเภทคนไข้ในโดยเหมาจ่ายในอัตรารวันละ 300 บาท แต่ไม่เกิน 20 วันต่อครั้ง ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด สนับสนุนทุนประเภทเดียวกันในอัตราคืนละ 400 บาท แต่ไม่เกิน 30 คืน โดยมีข้อยกเว้นว่าจะต้องเข้ารับการรักษาไม่น้อยกว่า 3 คืน จึงจะมีสิทธิรับสวัสดิการ

3. สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ได้จัดสรรทุนสนับสนุนสำหรับสวัสดิการสมาชิก เพื่อการสำเร็จการศึกษา การรับขวัญทายาทใหม่ สวัสดิการเพื่อการอุปสมบท สวัสดิการเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ รวมถึงสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่ไปปฏิบัติธรรม ในขณะที่สอมธ.ไม่มีการสนับสนุนสวัสดิการด้านต่างๆ เหล่านี้

สำหรับความแตกต่างและควรนำมาพิจารณาคือ การจัดสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่เกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ในการดำเนินชีวิต อาทิ การสำเร็จการศึกษา การรับขวัญทายาทคนใหม่ การอุปสมบท การไปปฏิบัติธรรม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นกิจกรรมที่ควรร่วมแสดงความยินดีเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่สมาชิกทั้งสิ้น ส่วนในด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีความสำคัญนัก

4.4.2 ศึกษาแหล่งที่มาของกำไรจากงบการเงิน

ที่มาของกำไรจากงบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แสดงได้ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แหล่งที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน					
ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิกกู้	18.71	18.51	18.71	19.79	21.83
ดอกเบี้ยรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้	36.88	45.46	49.89	52.17	47.25
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร	0.36	0.36	0.16	0.24	0.17
ดอกเบี้ยรับเงินลงทุนชั่วคราว	0.07	0.09	0.01	0.03	0.01
ดอกเบี้ยรับเงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ	5.27	3.57	3.25	2.89	4.36
ดอกเบี้ยรับเงินฝากสหกรณ์อื่น	6.80	3.05	2.14	0.38	0.00
ผลตอบแทนจากการลงทุน	31.88	28.89	25.82	24.5	26.38
ผลตอบแทนสลากออมสิน	0.03	0.07	0.02	0.00	0.00
รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน					
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	39.21	44.25	44.65	46.2	49.62
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น	10.83	11.05	9.43	7.13	4.38
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน	50.04	55.30	54.08	53.33	54.00
รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน	49.96	44.70	45.92	46.67	46.00
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	7.04	6.52	5.88	5.42	5.40
รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน	42.92	38.18	40.04	41.25	40.60
รวมรายได้อื่น	0.04	0.03	0.03	0.04	0.03
รายได้สุทธิ	42.96	38.21	40.07	41.29	40.63

หมายเหตุ. จากงบกำไรขาดทุน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ของสหกรณ์ออมทรัพย์ธรรมศาสตร์ จำกัด.

ตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นถึงรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นซึ่งเป็นที่มาของกำไรระหว่างปี 2554-2558 ในส่วนของรายได้หลักมาจาก ดอกเบี้ยรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ และผลตอบแทนจากการลงทุน ส่วนของค่าใช้จ่ายหลักเกิดจากดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก เมื่อรายได้หักค่าใช้จ่าย จะคงเหลือรายได้สุทธิ (กำไรสุทธิ) พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีรายได้สุทธิ (กำไรสุทธิ) เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40 ของรายได้

4.4.3 วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิของ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) กับ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด

วิเคราะห์จากกำไรสุทธิของสหกรณ์ โดยเทียบเป็นร้อยละ 100 และแจกแจงว่ากำไรสุทธิดังกล่าวเป็นส่วนที่เป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกร้อยละเท่าไร โดยสามารถอธิบายได้ แสดงในตารางที่ 4.23 และตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.23 การจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1. เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ	62.15 (20.00%)	62.97 (20.00%)	74.77 (20.00%)	83.15 (20.00%)	85.63 (20.00%)
2. เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ ไม่เกิน 10,000 บาท	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)
กำไรสุทธิที่เหลือจากการจัดสรรตามข้อ 1 และข้อ 2 อาจจัดสรรดังต่อไปนี้					
3. เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วในอัตราร้อยละ 8.00 ต่อปี	219.21 (70.55%)	220.76 (70.39%)	247.40 (66.17%)	275.21 (66.19%)	304.12 (71.03%)
4. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนดอกเบียชำระ ในอัตราร้อยละ 14	17.30 (5.57%)	21.16 (6.75%)	24.09 (6.44%)	28.03 (6.74%)	31.72 (7.41%)
5. เป็นโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ	5.13 (1.65%)	4.81 (1.53%)	4.34 (1.16%)	4.86 (1.17%)	5.56 (1.30%)
6. ทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ	4.54 (1.46%)	2.50 (0.80%)	10.76 (2.88%)	11.00 (2.65%)	1.10 (0.26%)
7. ทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพการลงทุน	2.40 (0.77%)	1.42 (0.45%)	1.50 (0.40%)	1.50 (0.36%)	0 (0%)
8. ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล	0 (0%)	0 (0%)	3.00 (0.80%)	2.00 (0.48%)	0 (0%)
9. เงินกองทุนทดแทนสมาชิก	0 (0%)	0 (0%)	5.00 (1.34%)	5.00 (1.20%)	0 (0%)
10. เงินกองทุนเกษียณอายุราชการ	0 (0%)	0 (0%)	3.00 (0.80%)	2.00 (0.48%)	0 (0%)
11. ทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงาน	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	3.00 (0.72%)	0 (0%)
12. กำไรสุทธิ	310.74 (100.00%)	313.62 (100.00%)	373.87 (100.00%)	415.77 (100.00%)	428.14 (100.00%)

หมายเหตุ. จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ธรรมศาสตร์ จำกัด.

ตารางที่ 4.24 การจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการ	หน่วย: ล้านบาท				
	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1. ทุนสำรอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิ	127.5 (15.05%)	137.64 (15.40%)	149.36 (15.04%)	155.64 (15.01%)	116.78 (15.01%)
2. ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกิน 10,000 บาท	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)	0.01 (0.00%)
3. เงินปันผล*ร้อยละ 4.48 + 1.02 = 5.50 (ปี 2557= 6.10) แห่งค่าหุ้นที่ชำระแล้วของสมาชิกแต่ละคน โดยให้คิดตามส่วนระยะเวลา	561.04 (66.23%)	606.71 (66.29%)	652.77 (65.73%)	703.05 (67.80%)	542.12 (69.68%)
ใช้ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล มารวมด้วยอีก					123.26 (15.84%)
4. เงินเฉลี่ยคืน ** (ปี 2554 = 36%, ปี 2555 = 33%, ปี 2556 = 42%, ปี 2557 = 48% ,ปี 2558 = 45%)	61.25 (7.23%)	54.41 (5.94%)	88.32 (8.89%)	119.49 (11.52%)	104.43 (13.42%)
5. ทุนอุดหนุนการศึกษาของบุตรสมาชิก ไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ	6.00 (0.71%)	6.20 (0.68%)	6.60 (0.66%)	9.50 (0.92%)	6.60 (0.85%)
6. โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 แต่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ	8.47 (1.00%)	10.25 (1.12%)	11.00 (1.11%)	11.69 (1.13%)	7.78 (1.00%)
7. ทุนสาธารณประโยชน์ ไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ	4.15 (0.49%)	2.14 (0.23%)	1.30 (0.13%)	0.58 (0.06%)	0.10 (0.01%)
8. ทุนสวัสดิการสมาชิก ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	63.54 (7.50%)	82.37 (9.00%)	69.51 (7.00%)	22.40 (2.16%)	0.10 (0.01%)
9. ทุนรักษาระดับอัตราปันผลไม่เกินร้อยละ 2 แห่งทุนเรือนหุ้นวันสิ้นปี	15.20 (1.79%)	15.46 (1.69%)	14.19 (1.43%)	14.55 (1.40%)	0.10 (0.01%)
10. กำไรสุทธิ	847.16 (100.00%)	915.18 (100.00%)	993.05 (100.00%)	1,036.90 (100.00%)	778.02 (100.00%)

หมายเหตุ. จากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำกัด.

จากตารางการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) และสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด สามารถวิเคราะห์ ในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับทุนสำรอง จากพระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 60⁴ ระบุไว้ว่า “การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่า **ร้อยละสิบของกำไรสุทธิ**”

สำหรับ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) กำหนดให้ จัดสรรกำไรสุทธิในส่วนนี้เท่ากับร้อยละ 20 และสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จัดสรรกำไรสุทธิในส่วนนี้เท่ากับร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิ ซึ่งแสดงว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) มีความมั่นคงสูง เนื่องจากสามารถจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองได้มาก ถึงร้อยละ 20 ซึ่งมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัติสหกรณ์ถึงสองเท่า

2. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับเงินปันผล การจัดสรรกำไรในส่วนนี้เพื่อเป็น ผลตอบแทนแก่สมาชิกผู้ถือหุ้น เมื่อสหกรณ์นำเงินไปลงทุนและได้รับกำไรกลับมาแล้วจึงนำมาจัดสรร แก่ผู้ถือหุ้นตามอัตราส่วนการถือครอง

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลข จากตารางที่ 4.23 พบว่า สอมธ. ได้จัดสรรกำไรสุทธิ ส่วนนี้ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่ากับร้อยละ 68.87 และจากข้อมูลตารางที่ 4.24 พบว่าสหกรณ์ ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ได้จัดสรรกำไรสุทธิส่วนนี้ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง เท่ากับร้อยละ 70.32

3. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามส่วนของดอกเบี้ยชำระ ซึ่งการจัดสรรเงินในส่วนนี้มีผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงลดลง

จากตารางที่ 4.23 พบว่า สอมธ. จัดสรรกำไรสุทธิส่วนนี้ในอัตราร้อยละ 14 และ ข้อมูลจากตารางที่ 4.24 พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จัดสรรกำไรสุทธิ ส่วนนี้ในแต่ละปีไม่เท่ากัน ซึ่งเมื่อเฉลี่ยแล้วเท่ากับร้อยละ 40

เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินกู้⁵ ของทั้งสองสหกรณ์ พบว่า สอมธ. กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิกในอัตราร้อยละ 5.25 ซึ่งเมื่อหักลบกับอัตราเฉลี่ยคืนแล้ว พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงเท่ากับร้อยละ 4.52 ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴ พระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับสมบูรณ์ (รวมฉบับปีที่ 1 พ.ศ.2542 และฉบับปีที่ 2 พ.ศ.2553).

⁵ รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรายงาน ประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิกในอัตราร้อยละ 5 ซึ่งเมื่อหักกลับกับอัตราเฉลี่ยคืนแล้ว พบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงเท่ากับร้อยละ 3 ซึ่งต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงของ สอมธ.

4. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ การจัดสรรกำไรในส่วนนี้เพื่อเป็นผลตอบแทนแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

สำหรับ สอมธ. กำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิในส่วนนี้ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 แต่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลข จากตารางที่ 4.23 พบว่า สอมธ. มีการจ่ายเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่โดยเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับร้อยละ 1.36 ของกำไรสุทธิ ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จากตารางที่ 4.24 พบว่ามีการจ่ายเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่โดยเฉลี่ย 5 ปี เท่ากับร้อยละ 1.07 ของกำไรสุทธิ

5. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับรักษาระดับอัตราเงินปันผล ซึ่งทุนในส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สหกรณ์สามารถจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิกได้ตามอัตราที่เหมาะสม ในกรณีที่สหกรณ์ไม่สามารถทำกำไรได้เท่าที่ควร

สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดให้จัดสรรกำไรสุทธิในส่วนนี้ไม่เกินร้อยละ 2 ของทุนเรือนหุ้น ณ วันสิ้นปี ในขณะที่ สอมธ. ไม่ได้กำหนดอัตราการจัดสรรทุนในส่วนนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลข จากตารางที่ 4.23 พบว่า สอมธ. ได้จัดสรรทุนดังกล่าวเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่ากับร้อยละ 0.26 ของกำไรสุทธิ ทั้งนี้ทุนดังกล่าวได้มีการจัดสรรเฉพาะในปี 2556 และ 2557 เท่านั้น และจากตารางที่ 4.24 พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ได้จัดสรรทุนดังกล่าวเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่ากับร้อยละ 1.26 ของทุนเรือนหุ้น ณ วันสิ้นปี

6. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับสวัสดิการสมาชิกและทุนสาธารณประโยชน์ ซึ่งทุนในส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัว และสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ สอมธ.กำหนดให้ทุนสาธารณประโยชน์ หมายรวมถึง ทุนสวัสดิการสมาชิกและครอบครัว และทุนสาธารณประโยชน์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมมหาวิทยาลัยและการกุศลต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ที่มีการจัดสรรทุนสวัสดิการสมาชิกและครอบครัว แยกออกจากทุนสาธารณประโยชน์

สำหรับ สอมธ. ได้กำหนดทุนสาธารณประโยชน์ไว้ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ และกำหนดทุนสวัสดิการสมาชิกแยกเป็น 2 ประเภทคือ กองทุนทดแทนสมาชิกและกองทุนเกษียณอายุราชการ ทั้งนี้ไม่ได้ระบุอัตราการจัดสรรทุนทั้งสองประเภทดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวเลข จากตารางที่ 4.23 พบว่า ได้จัดสรรทุนเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังในแต่ละประเภททุน ดังนี้ ทุนสาธารณประโยชน์เท่ากับร้อยละ 1.61 ของกำไรสุทธิ ทุนทดแทนสมาชิกเท่ากับร้อยละ 0.51 ของกำไรสุทธิ และทุนเกษียณอายุราชการเท่ากับร้อยละ 0.26 ของกำไรสุทธิ ทั้งนี้การจัดสรรทุน 2 ประเภทหลัง ได้มีการจัดสรรเฉพาะในปี 2556 และ 2557 เท่านั้น และการจัดสรรทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่ากับร้อยละ 2.37 ของกำไรสุทธิ

สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ได้จัดสรรทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ ทุนสวัสดิการสมาชิกไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ และทุนอุดหนุนการศึกษาของบุตรสมาชิกไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ ข้อมูลจากตัวเลขจากตารางที่ 4.24 พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ได้จัดสรรทุนเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง ในแต่ละประเภททุนดังนี้ ทุนสาธารณประโยชน์เท่ากับร้อยละ 0.18 ของกำไรสุทธิ ทุนสวัสดิการสมาชิกเท่ากับร้อยละ 5.13 ของกำไรสุทธิ และทุนอุดหนุนการศึกษาของบุตรสมาชิกเท่ากับร้อยละ 0.76 ของกำไรสุทธิ การจัดสรรทุนทั้งสิ้นรวมแล้วเท่ากับร้อยละ 6.08 ของกำไรสุทธิ และการจัดสรรทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่ากับร้อยละ 6.08 ของกำไรสุทธิ

7. การจัดสรรกำไรสุทธิสำหรับรักษาเสถียรภาพการลงทุน และสำหรับการจัดตั้งสำนักงาน สำหรับทุนทั้ง 2 ประเภทนี้ สอมธ. ได้มีการจัดสรรไว้ โดยได้จัดสรรทุนเฉลี่ยในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง ดังนี้ ทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพการลงทุน เท่ากับร้อยละ 0.40 ของกำไรสุทธิ และทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงานเท่ากับร้อยละ 0.14 ของกำไรสุทธิ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่ได้มีการจัดสรรทุนทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในบทสุดท้ายนี้แบ่งการเสนอออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกคือ สรุปผลการศึกษา ส่วนที่สองคือ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษา และส่วนที่สามคือ ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

การบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) แบ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ และศึกษาสวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก

5.1.1 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด

ต้นทุนเงินทุนทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 3.66 เป็นร้อยละ 4.24 ก่อนจะปรับตัวลดลงเป็นร้อยละ 3.84 ในปี พ.ศ.2558 ซึ่งสาเหตุของการเพิ่มขึ้นมาจากการขยายตัวของเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น

ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทุกประเภทของสอมธ.ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน จากร้อยละ 4.54 เป็นร้อยละ 5.12 ก่อนจะปรับตัวลดลงเป็นร้อยละ 4.69 ในปี พ.ศ.2558 โดยสาเหตุการเพิ่มขึ้นมาจากผลตอบแทนจากการให้สหกรณ์อื่นกู้ และการลงทุนในหลักทรัพย์

เมื่อนำอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทุกประเภทมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของเงินทุนทั้งหมดในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่าสอมธ.มีกำไรจากการบริหารเงินทุนมาโดยตลอด และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

5.1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

การวัด ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 โดยใช้ข้อมูลและ

อัตราส่วนทางการเงินสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปี พ.ศ.2554-2558 เป็นตัวชี้วัดสำคัญ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่าในช่วงเวลาดังแต่ปีพ.ศ.2554-2558 สอมธ.จัดเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่มาก ตามเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2. การประเมินประสิทธิภาพด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า สอมธ. มีความสามารถในการชำระหนี้ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีหนี้สินมากกว่าทุนถึง 3 เท่า ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่มีเพียง 1 เท่า แต่ในขณะเดียวกันมีอัตราการเติบโตของหนี้สินค่อนข้างต่ำโดยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. 2558 ที่อัตราการเติบโตของหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จาก ร้อยละ 2.12 เป็น ร้อยละ 17.92 อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินฝาก เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้น สำหรับในส่วนของทุนสหกรณ์มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง 3 ปีแรก แต่ได้ปรับตัวสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยใน 2 ปีหลัง และสำหรับทุนสำรองต่อทรัพย์สินพบว่ามีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากได้จัดเก็บทุนสำรองตามเกณฑ์บังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมีค่าเท่ากับค่าเฉลี่ย

3. การประเมินประสิทธิภาพด้านคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า สอมธ. มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในส่วนของอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี อันเนื่องมาจากสอมธ. มีต้นทุนเงินรับฝากค่อนข้างสูง โดยคิดเป็นร้อยละ 44 ของรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสาเหตุของการเพิ่มขึ้นมาจากการขยายตัวของเงินรับฝากซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ของสินทรัพย์ทั้งหมด

4. การประเมินประสิทธิภาพด้านขีดความสามารถในการบริหาร (Management Ability) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า สอมธ. มีความสามารถในการทำกำไรต่อจำนวนสมาชิกค่อนข้างสูงซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยในทุกๆ ปี สำหรับความเชื่อมั่นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์นั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสูงกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งสะท้อนมาจากจำนวนเงินออมต่อจำนวนสมาชิก และในส่วนของความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิกพบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดเพราะต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

5. การประเมินประสิทธิภาพด้านการทำกำไร (Earning Sufficiency) ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า สอมธ. มีอัตราการทำกำไรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี อีกทั้งอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิมีแนวโน้มลดลง แต่ในขณะเดียวกันสามารถบริหารค่าใช้จ่ายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากแนวโน้มที่ลดลงอีกทั้งยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกปี สำหรับอัตราการเติบโตของทุนสำรองเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิที่มีแนวโน้มลดลง และใน

ส่วนของอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นพบว่าในปี พ.ศ.2554-2555 มีค่าติดลบ ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และในปี พ.ศ.2556-2558 ได้มีการจัดเก็บทุนสะสมเพิ่มขึ้นแต่พบว่ายังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

6. การประเมินประสิทธิภาพด้านสภาพคล่อง (Liquidity) ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า สอมธ. มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นอยู่ในเกณฑ์ดีและมีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย

ทั้งนี้ เมื่อแยกวิเคราะห์ในส่วนความสามารถในการทำกำไร สามารถสรุปได้ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารทรัพย์สินว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของกำไรมากหรือน้อยเพียงใด

พบว่า สอมธ. มีความสามารถในการบริหารทรัพย์สินเพื่อก่อให้เกิดกำไรเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 เท่ากับร้อยละ 1.83 และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารทุนว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของกำไรมากหรือน้อยเพียงใด

พบว่า สอมธ. มีความสามารถในการบริหารทุนเพื่อก่อให้เกิดกำไรเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 เท่ากับร้อยละ 7.62 และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ความสามารถในการทำกำไรของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558

หน่วย : ร้อยละ					
อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร	2554	2555	2556	2557	2558
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	1.81	1.73	1.88	1.99	1.76
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	7.97	7.33	7.91	7.70	7.16

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

5.1.3 สวัสดิการและผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมแก่สมาชิก

1. วิเคราะห์เชิงเปรียบสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) กับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ในด้านการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกพบว่า ประเภทของสวัสดิการมีลักษณะใกล้เคียงกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด แต่แตกต่างกันส่วนของเงื่อนไขการจ่ายสวัสดิการและสวัสดิการบางประเภทที่สอมธ. ไม่ได้จัดสรร เช่น

การสำเร็จการศึกษา การรับขวัญทายาทคนใหม่ การอุปสมบท การไปปฏิบัติธรรม เป็นต้น ซึ่งสวัสดิการในด้านต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความใส่ใจในรายละเอียดและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่สมาชิก

2. แหล่งที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	เฉลี่ย
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน						
ดอกเบี้ยรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้	36.88	45.46	49.89	52.17	47.25	46.33
ผลตอบแทนจากการลงทุน	31.88	28.89	25.82	24.50	26.38	27.49
ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิกกู้	18.71	18.51	18.71	19.79	21.83	19.51
ผลตอบแทนอื่นๆ	12.53	7.14	5.58	3.54	4.54	6.67
รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
รวมรายได้อื่น	0.04	0.03	0.03	0.04	0.03	0.03
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน						
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	39.21	44.25	44.65	46.20	49.62	44.79
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น	10.83	11.05	9.43	7.13	4.38	8.56
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน	50.04	55.30	54.08	53.33	54.00	53.35
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	7.04	6.52	5.88	5.42	5.40	6.05
รายได้สุทธิ	42.96	38.21	40.07	41.29	40.63	40.63

หมายเหตุ. จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ธรรมศาสตร์ จำกัด.

ตารางที่ 5.2 แสดงถึงการที่มาของกำไรจากการดำเนินงานของสอมธ. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า

- รายได้หลักมาจากดอกเบี้ยรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ ซึ่งเฉลี่ยแล้วเท่ากับร้อยละ 46.33 ของรายได้ รองลงมาคือ ผลตอบแทนจากการลงทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 27.49 ของรายได้
- ค่าใช้จ่ายหลักมาจาก ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 44.79 ของรายได้ รองลงมาคือ ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้นเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 8.56 ของรายได้
- สรุปได้ว่าสอมธ. มีกำไรสุทธิเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40.63 ของรายได้

3. วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก จากการจัดสรรกำไรสุทธิร้อยละ 100 ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) กับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 สรุปได้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกจากกำไรสุทธิ ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558

รายการ/สหกรณ์ออมทรัพย์	หน่วย:ร้อยละ	
	สอมธ.	จุฬาฯ
1. เงินปันผล	68.87	70.32
2. เงินเฉลี่ยคืน	6.58	9.40
3. สวัสดิการแก่สมาชิก	0.76	5.90
4. ทุนสาธารณประโยชน์	1.61	0.18
รวมการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก	77.82	85.62

หมายเหตุ. จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ธรรมศาสตร์ จำกัด และรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำกัด.

ตารางที่ 5.3 แสดงถึงการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกจากกำไรสุทธิในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบว่า การจัดสรรผลประโยชน์ของทั้งสองสหกรณ์ไม่มีความแตกต่างกันนักสำหรับเงินปันผลที่ให้แก่สมาชิกตามการถือครองหุ้น แต่พบความแตกต่างกันดังนี้

- เงินเฉลี่ยคืน พบว่า สอมธ.กำหนดอัตราเฉลี่ยคืนเท่ากับร้อยละ 14 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด กำหนดอัตราเฉลี่ยคืนเท่ากับร้อยละ 40 และยังมีผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ต่ำกว่า สอมธ. และความแตกต่างดังกล่าวสามารถแสดงได้จากข้อมูลในตารางที่ 5.3 ซึ่ง สอมธ.จัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกเพียงร้อยละ 6.58 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด มีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกถึงร้อยละ 9.40

- สวัสดิการแก่สมาชิกและทุนสาธารณประโยชน์ พบว่า สอมธ.กำหนดให้ทุนสวัสดิการแก่สมาชิกส่วนหนึ่งรวมอยู่ในทุนสาธารณประโยชน์ โดยแยกทุนสวัสดิการสมาชิกออกมาต่างหากเพียง 2 ประเภท คือ ทุนทดแทนสมาชิก และทุนเกษียณอายุราชการ อีกทั้งยังจัดสรรทุนเพื่อ

เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกแค่บางปีเท่านั้น ไม่ได้จัดสรรอย่างสม่ำเสมอทุกปี ซึ่งตรงข้ามกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด ที่แยกทุนสวัสดิการสมาชิกออกจากทุนสาธารณประโยชน์อย่างชัดเจน และมีการจัดสรรทุนดังกล่าวสม่ำเสมอทุกปี และข้อมูลจากตารางที่ 5.3 ยังพบว่า สอมธ.มีการจัดสรรสวัสดิการแก่สมาชิกเพียงร้อยละ 2.37 (สวัสดิการแก่สมาชิกรวมกับทุนสาธารณประโยชน์) ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด มีการจัดสรรสวัสดิการแก่สมาชิกถึงร้อยละ 5.90

- เมื่อรวมการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกพบว่า สอมธ.มีการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกร้อยละ 77.82 ในขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จัดสรรกำไรสุทธิเพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกถึงร้อยละ 85.62 (ทั้งนี้ ของสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาฯ ไม่ได้นับรวมทุนสาธารณประโยชน์)

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2558 พบมีข้อสังเกตที่น่าสนใจและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ต้นทุนเงินทุนประเภทต่างๆ ของสอมธ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการขยายตัวของเงินรับฝาก และทุนเรือนหุ้น เพราะฉะนั้น นโยบายการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสหกรณ์ควรเป็นไปในทิศทางที่เข้มงวดหรือรัดกุมมากขึ้น เพื่อไม่ให้เผชิญกับต้นทุนที่สูงมากเกินไป กล่าวคือ ไม่ควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราการจ่ายเงินปันผลสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดโดยเฉลี่ยมากนัก ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายดังกล่าวต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งหมดด้วย

2. ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนประเภทต่างๆ ของสอมธ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ในอัตราที่ลดลง เมื่อวิเคราะห์ลงไปรายละเอียดแล้วพบว่า ผลตอบแทนที่ได้รับในรูปของเงินสดกับเงินฝากธนาคาร และเงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่น มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ สอมธ. จึงควรให้ความสำคัญกับผลตอบแทนจากการให้สหกรณ์อื่นกู้ และการลงทุนในหลักทรัพย์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และผลตอบแทนดังกล่าวรวมแล้วเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 70 ของรายได้หลักของสอมธ.

3. จากการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของสอมธ. พบว่ามีความสามารถในการชำระหนี้ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีหนี้สินมากกว่าทุนถึง 3 เท่า โดยหนี้สินดังกล่าวคือ เงินรับฝากซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ของสินทรัพย์รวม และยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กำไรสุทธิเติบโตได้ไม่มากนัก เนื่องจากกำไรจากการดำเนินงานหักเป็นค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของดอกเบี้ยเงินฝากถึงร้อยละ 44 และเป็น

ค่าใช้จ่ายส่วนอื่นๆ ร้อยละ 16 เหลือเป็นกำไรสุทธิร้อยละ 40 ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน และเพื่อไม่ให้สอมธ. เผลอไปกับต้นทุนที่สูงมากเกินไป จึงควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้ไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในตลาดโดยเฉลี่ยมากนัก ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายดังกล่าวต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งหมดด้วย

4. สำหรับสวัสดิการและผลตอบแทนที่เหมาะสมแก่สมาชิกจากการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด จึงขอเสนอให้สอมธ.พิจารณา ดังนี้

4.1 ในส่วนของนโยบายการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามส่วนของดอกเบี้ยชำระโดยสอมธ. กำหนดไว้ที่ร้อยละ 14 และเมื่อหักกลับกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงเท่ากับร้อยละ 4.52 ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์สูง แต่หากสอมธ. พิจารณาปรับเพิ่มอัตราการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้สูงขึ้น ซึ่งเสมือนเป็นการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในคราวเดียวกัน จะเป็นการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินแก่สมาชิก อีกทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิกจากจำนวนการกู้ที่เพิ่มขึ้นด้วย

4.2 พิจารณากำหนดนโยบายการจัดสรรเงินสวัสดิการแก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอทุกปี รวมถึงควรพิจารณาจัดสวัสดิการเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เช่น การสำเร็จการศึกษา การมีทายาทใหม่ การอุปสมบท การไปปฏิบัติธรรม ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความใส่ใจและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่สมาชิก

5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด (สอมธ.) ในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงได้ หากผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาดังกล่าวหารือกับผู้บริหารและคณะกรรมการสอมธ. เพื่อพิจารณาถึงแนวทางการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานอย่างแท้จริง แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาจึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการตามที่กล่าวไว้ข้างต้นได้

2. การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในด้านสวัสดิการและผลตอบแทนที่เหมาะสมแก่สมาชิกนั้น เพื่อให้ได้ประเด็นการเปรียบเทียบที่ชัดเจนควรจะเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีขนาดเดียวกันถึง 3 แห่ง (นับรวมสอมธ.ด้วย) แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและข้อมูลในการวิเคราะห์จึงทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด เพียงแห่งเดียว

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ยปี 2554.

พิมพ์ครั้งที่ 1, สมุทรสาคร: บริษัท บอร์น ทู บี พับลิชชิง จำกัด, 2555.

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อรุณ
การพิมพ์, 2540.

เชิญ บำรุงวงศ์. สหกรณ์ออมทรัพย์จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์วัฒนาพานิชย์, 2542.

ประพันธ์ เสวตนันท์. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.

ภราดร ปรีดาศักดิ์. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานประจำปี 2558 สหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.

วิทยานิพนธ์

กฤษณะ ใจเอื้อ (2547) ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปทุมธานี จำกัด
(สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.

ประภาพร อินทรกฤษณ์ (2549), ศึกษาวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
คณะเศรษฐศาสตร์.

เรณู มงคลทรง (2548) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการตรวจบัญชีสหกรณ์
จำกัด (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์.

สหรัตน์ จินดาศักดิ์ (2549) ศึกษาการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา สหกรณ์
ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ.

เอกสารอื่นๆ

เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ฉบับปรับปรุงปี 2556.

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (2548), ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์
ออมทรัพย์, กรุงเทพมหานคร .

พระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับสมบูรณ์ รวมฉบับปีที่ 1 พ.ศ.2542 และฉบับปีที่ 2 พ.ศ.2553.

รายงานกิจการประจำปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปี 2556-2558.

รายงานประจำปีสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปี 2554-2558.

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์(2547), มาตรฐานการเงิน
ค่าเฉลี่ยสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร , กรุงเทพมหานคร.

หนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รด ๐๐๐๔/๘๐๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ฉบับ54-59.

<http://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/main.php?filename=peerall>

หลักการของสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ สืบค้นเมื่อวันที่ 20

พฤษภาคม 2560, จาก [http://web.cpd.go.th/rlo/index.php/2016-05-23-06-](http://web.cpd.go.th/rlo/index.php/2016-05-23-06-56-36/2016-06-02-02-37-35/2016-06-02-02-44-13)

[56-36/2016-06-02-02-37-35/2016-06-02-02-44-13](http://web.cpd.go.th/rlo/index.php/2016-05-23-06-56-36/2016-06-02-02-37-35/2016-06-02-02-44-13)

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปี ,ธนาคารแห่งประเทศไทย จาก

<http://www2.bot.or.th/statistics/ReportPage.aspx?reportID=223>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน

1. ต้นทุนของทุนเรือนหุ้น ต้นทุนของทุนเรือนหุ้น จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล แต่ในแต่ละปีเราจะไม่สามารถทราบได้ว่าจ่ายปันผลเท่าไร จนกว่าสภกรรมการจะจัดสรรกำไรสุทธิ ฉะนั้นจึงกำหนดให้ต้นทุนของทุนเรือนหุ้นเท่ากับ “ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 60 เดือน” ซึ่งเป็นดอกเบี้ยเงินฝากระยะยาวของสภกรรมการ โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ต้นทุนของทุนเรือนหุ้น

มูลค่าทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปีนั้น X ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 60 เดือน
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.1

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 60 เดือน (1)	สัดส่วนทุนเรือนหุ้น ต่อสินทรัพย์ (2)	ต้นทุนทุนเรือนหุ้น (3) = (1) x (2)
2554	4.00	2,617,126,330.00	0.61
		17,135,478,650.14	
2555	4.00	2,946,573,550.00	0.65
		18,108,844,312.68	
2556	4.00	3,287,548,350.00	0.66
		19,936,738,353.62	
2557	4.00	3,645,678,300.00	0.70
		20,933,077,236.48	
2558	4.00	4,018,104,940.00	0.66
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.1 แสดงถึงต้นทุนของทุนเรือนหุ้น ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สภกรรมการมีต้นทุนของทุนเรือนหุ้นคิดเป็นร้อยละ 0.61ของสินทรัพย์

2. ต้นทุนของทุนสำรองและทุนสะสม ในทางเศรษฐศาสตร์ทุนเหล่านี้มีต้นทุนค่าเสียโอกาส เพราะถ้าเก็บไว้โดยไม่นำไปบริหารให้เกิดผลประโยชน์ สภกรรมการจะขาดทุนต้นทุน

ค่าเสียโอกาส จึงกำหนดให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเท่ากับ “อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอน 5 ปี โดยเฉลี่ย” โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ต้นทุนของทุนสำรองและทุนสะสม

เงินทุนสำรองและทุนสะสมทั้งหมดในปีนั้น X อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี
เงินทุนทั้งหมด

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.2

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราผลตอบแทน พันธบัตรรัฐบาล 5 ปี (1)	สัดส่วนทุนสำรองและทุน สะสมต่อสินทรัพย์ (2)	ต้นทุนทุนสำรองและ ทุนสะสม (3) = (1) x (2)
2554	3.44	912,679,419.93	0.18
		17,135,478,650.14	
2555	3.30	945,003,044.59	0.17
		18,108,844,312.68	
2556	3.36	1,011,364,625.32	0.17
		19,936,738,353.62	
2557	3.02	1,095,367,224.42	0.16
		20,933,077,236.48	
2558	2.28	1,190,013,404.30	0.11
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.2 แสดงถึงต้นทุนของทุนสำรองและทุนสะสม ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนของทุนสำรองและทุนสะสมคิดเป็นร้อยละ 0.18 ของสินทรัพย์

3. ต้นทุนของเงินรับฝาก จะจ่ายผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ซึ่ง เป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนดโดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ต้นทุนของเงินรับฝาก

เงินรับฝากทั้งหมด X อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.3

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (1)	สัดส่วนเงินรับฝาก ต่อสินทรัพย์ (2)	ต้นทุนเงินรับฝาก (3) = (1) x (2)
2554	3.52	10,015,048,031.12	2.05
		17,135,478,650.14	
2555	3.96	11,439,583,244.86	2.50
		18,108,844,312.68	
2556	4.27	12,035,778,546.28	2.58
		19,936,738,353.62	
2557	4.30	13,356,948,344.73	2.75
		20,933,077,236.48	
2558	4.32	14,757,294,142.08	2.62
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.3 แสดงถึงต้นทุนของเงินรับฝาก ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนของเงินรับฝากคิดเป็นร้อยละ 2.05 ของสินทรัพย์

4. ต้นทุนของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น จะจ่ายผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ต้นทุนของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น

$$\frac{\text{เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น}}{\text{สินทรัพย์}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น}$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.4

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืม ระยะสั้น (1)	สัดส่วนเงินเบิกเกินบัญชีและ เงินกู้ยืมระยะสั้นต่อสินทรัพย์ (2)	ต้นทุนเงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมระยะสั้น (3) = (1) x (2)
2554	2.71	2,890,000,000.00	0.46
		17,135,478,650.14	
2555	4.45	2,040,000,000.00	0.50
		18,108,844,312.68	
2556	3.12	2,819,000,000.00	0.44
		19,936,738,353.62	
2557	3.99	1,800,000,000.00	0.34
		20,933,077,236.48	
2558	1.45	3,179,000,000.00	0.19
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.4 แสดงถึงต้นทุนของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนของเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นคิดเป็นร้อยละ 0.46 ของสินทรัพย์

5. ต้นทุนของหนี้สินอื่น ในส่วนที่เป็นเงินสำรองของเจ้าหน้าที่และเงินกองทุนสวัสดิการของสมาชิก ให้คิดต้นทุนเท่ากับต้นทุนค่าเสียโอกาสของผลตอบแทนที่สหกรณ์จะได้รับจาก “พันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปี โดยเฉลี่ย” โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ต้นทุนของหนี้สินอื่น

หนี้สินอื่นทั้งหมด X อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี

สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.5

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราผลตอบแทน พันธบัตรรัฐบาล 5 ปี (1)	สัดส่วนหนี้สินอื่น ต่อสินทรัพย์ (2)	ต้นทุนหนี้สินอื่น (3) = (1) x (2)
2554	3.44	255,013,981.66	0.05
		17,135,478,650.14	
2555	3.30	254,833,243.77	0.05
		18,108,844,312.68	
2556	3.36	250,579,238.36	0.04
		19,936,738,353.62	
2557	3.02	259,293,452.89	0.04
		20,933,077,236.48	
2558	2.28	258,468,454.18	0.02
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.5 แสดงถึงต้นทุนของหนี้สินอื่น ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนของหนี้สินอื่นคิดเป็นร้อยละ 0.05 ของสินทรัพย์

หลังจากคำนวณต้นทุนในแต่ละประเภทแล้ว จะต้องคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการดำเนินงานเข้าไปด้วย เพื่อจะได้ทราบต้นทุนการบริหารเงินทุนของสหกรณ์อย่างครบถ้วน แสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

6. ต้นทุนของค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์}} \times 100$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.6

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (1)	สินทรัพย์ (2)	ต้นทุนการดำเนินงาน (3) = (1) / (2) x 100
2554	50,877,096.82	17,135,478,650.14	0.30
2555	53,490,411.89	18,108,844,312.68	0.30
2556	54,826,212.47	19,936,738,353.62	0.28
2557	54,571,305.04	20,933,077,236.48	0.26
2558	56,906,524.88	24,296,155,010.52	0.23

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.6 แสดงถึงต้นทุนของการดำเนินงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีต้นทุนของการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 0.30 ของสินทรัพย์

ภาคผนวก ข
อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 5 ปี

หน่วย : ร้อยละ					
เดือน / พ.ศ.	2554	2555	2556	2557	2558
มกราคม	3.27	3.12	3.23	3.36	2.25
กุมภาพันธ์	3.48	3.18	3.18	3.30	2.40
มีนาคม	3.41	3.51	3.19	3.23	2.38
เมษายน	3.37	3.58	3.13	3.16	2.25
พฤษภาคม	3.48	3.56	2.98	3.04	2.28
มิถุนายน	3.61	3.38	3.32	3.14	2.38
กรกฎาคม	3.87	3.25	3.46	3.13	2.24
สิงหาคม	3.51	3.20	3.59	3.07	2.17
กันยายน	3.51	3.33	3.67	3.04	2.27
ตุลาคม	3.40	3.23	3.49	2.80	2.24
พฤศจิกายน	3.26	3.09	3.58	2.52	2.25
ธันวาคม	3.12	3.18	3.50	2.47	2.21
ค่าเฉลี่ย	3.44	3.30	3.36	3.02	2.28

หมายเหตุ. ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย.

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุน

1. เงินให้สมาชิกกู้ จะรับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยรับจริงจากสมาชิก ซึ่งเป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ผลตอบแทนของเงินให้สมาชิกกู้

ลูกหนี้เงินกู้ปกติระยะสั้นและระยะยาว X อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์รับจริง
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.1

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ รับจริงถัวเฉลี่ย (1)	สัดส่วนเงินให้กู้แก่ สมาชิกต่อสินทรัพย์ (2)	อัตราผลตอบแทนเงินให้ กู้แก่สมาชิก (3) = (1) x (2)
2554	5.46	2,540,570,308.56	0.81
		17,135,478,650.14	
2555	5.12	3,040,908,412.43	0.86
		18,108,844,312.68	
2556	5.03	3,575,131,829.44	0.90
		19,936,738,353.62	
2557	4.90	4,139,708,449.16	0.97
		20,933,077,236.48	
2558	5.17	4,568,858,232.16	0.97
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.1 แสดงถึงผลตอบแทนของเงินให้สมาชิกกู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนของเงินให้สมาชิกกู้คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของสินทรัพย์

2. เงินให้สหกรณ์อื่นกู้ จะรับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยรับจริงจากสหกรณ์อื่น โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ผลตอบแทนของเงินให้สหกรณ์อื่นกู้

ลูกหนี้เงินกู้ปกติระยะสั้นและระยะยาว X อัตราดอกเบี้ยที่รับจริง
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.2

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ รับจริงถัวเฉลี่ย (1)	สัดส่วนเงินให้กู้แก่ สหกรณ์อื่นต่อสินทรัพย์ (2)	อัตราผลตอบแทนเงินให้ กู้แก่สหกรณ์อื่น (3) = (1) x (2)
2554	3.74	7,163,936,000.00	1.56
		17,135,478,650.14	
2555	4.54	8,300,039,000.00	2.08
		18,108,844,312.68	
2556	4.93	9,560,375,000.00	2.36
		19,936,738,353.62	
2557	5.29	9,967,941,000.00	2.52
		20,933,077,236.48	
2558	4.99	10,004,742,000.00	2.06
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.2 แสดงถึงผลตอบแทนของเงินให้สหกรณ์อื่นกู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนของเงินให้สหกรณ์อื่นกู้คิดเป็นร้อยละ 1.56 ของสินทรัพย์

3. เงินสดและเงินฝากธนาคาร จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ผลตอบแทนของเงินสดและเงินฝากธนาคาร

เงินสดและเงินฝากธนาคาร X อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.3

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคารโดยเฉลี่ย (1)	สัดส่วนเงินสดและเงิน ฝากธนาคารต่อสินทรัพย์ (2)	อัตราผลตอบแทนเงินสด และเงินฝากธนาคาร (3) = (1) x (2)
2554	0.76	342,852,111.94	0.02
		17,135,478,650.14	
2555	0.86	346,390,078.96	0.02
		18,108,844,312.68	
2556	0.35	431,088,153.80	0.01
		19,936,738,353.62	
2557	0.77	313,879,646.64	0.01
		20,933,077,236.48	
2558	0.43	415,706,866.93	0.01
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.3 แสดงถึงผลตอบแทนของเงินสดและเงินฝากธนาคาร ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนของเงินสดและเงินฝากธนาคารคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของสินทรัพย์

4. เงินฝากชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่น จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ผลตอบแทนของเงินฝากชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่น

$$\frac{\text{เงินฝากชสอ.และสหกรณ์อื่น}}{\text{สินทรัพย์}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก}$$

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.4

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	ผลตอบแทนจากเงินฝาก กชสอ.และสหกรณ์อื่น (1)	สัดส่วนผลตอบแทนจาก เงินฝากกชสอ.และสหกรณ์อื่น ต่อสินทรัพย์รวม (2)	อัตราผลตอบแทน ผลตอบแทนจากเงินฝาก กชสอ.และสหกรณ์อื่น (3) = (1) x (2)
2554	4.37	2,000,000,000.00	0.51
		17,135,478,650.14	
2555	4.94	1,100,000,000.00	0.30
		18,108,844,312.68	
2556	4.57	1,100,000,000.00	0.25
		19,936,738,353.62	
2557	6.59	500,000,000.00	0.16
		20,933,077,236.48	
2558	3.06	1,500,000,000.00	0.19
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.4 แสดงถึงผลตอบแทนของเงินฝากชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่น ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนเงินฝากชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัดและสหกรณ์อื่นคิดเป็นร้อยละ 0.51 ของสินทรัพย์

5. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ จะรับผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ย อัตราเงินปันผล หรือผลตอบแทนในรูปอื่น โดยแสดงวิธีการคำนวณ ดังนี้

ผลตอบแทนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนทั้งหมด X อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน
สินทรัพย์

สามารถสรุปผลการคำนวณ ได้ดังตารางที่ 1.5

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	อัตราผลตอบแทนเงิน ลงทุนโดยเฉลี่ย (1)	สัดส่วนเงินลงทุนทั้งหมด ต่อสินทรัพย์รวม (2)	อัตราผลตอบแทนเงิน ลงทุน (3) = (1) x (2)
2554	5.63	4,998,682,794.50	1.64
		17,135,478,650.14	
2555	5.57	5,225,237,366.34	1.61
		18,108,844,312.68	
2556	5.83	5,160,336,026.07	1.51
		19,936,738,353.62	
2557	5.17	5,914,248,080.65	1.46
		20,933,077,236.48	
2558	4.63	7,688,841,071.30	1.46
		24,296,155,010.52	

หมายเหตุ. จากการคำนวณ.

ตารางที่ 1.5 แสดงถึงผลตอบแทนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2554–2558 เช่น ในปี พ.ศ. 2554 สหกรณ์มีผลตอบแทนของเงินลงทุนในหลักทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 1.64 ของสินทรัพย์

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	342,852,111.94	346,390,078.96	431,088,153.80	313,879,646.64	415,706,866.93
เงินฝากสหกรณ์อื่น	2,000,000,000.00	1,100,000,000.00	1,100,000,000.00	0.00	0.00
เงินฝากขอ.	0.00	0.00	0.00	500,000,000.00	1,500,000,000.00
เงินลงทุนระยะสั้น	748,454,849.85	724,053,902.80	587,923,067.65	806,211,257.98	328,799,792.60
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	4,709,990,133.50	4,229,087,939.83	3,994,117,159.26	4,213,586,078.61	3,961,047,038.22
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	299,202.06	3,342,028.04	2,357,641.71	2,389,554.91	3,924,234.13
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	4,265,305.69	7,088,370.24	10,741,247.04	5,273,083.60	8,010,482.22
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	56,867,733.11	59,121,535.79	63,172,079.47	60,851,921.22	86,127,477.06
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	7,862,729,336.15	6,469,083,855.66	6,189,399,348.93	5,902,191,542.96	6,303,615,891.16

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำกัด

ภาคผนวก ๑

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	4,250,227,944.65	4,501,183,463.54	4,572,412,958.42	5,108,036,822.67	7,360,041,278.70
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	4,994,516,175.06	7,111,859,472.60	9,141,389,670.18	9,894,063,370.55	10,612,553,193.94
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	6,145,722.26	2,676,868.68	2,535,248.33	0.00	0.00
อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	14,285,205.72	14,208,413.14	11,354,874.87	10,527,752.17	9,029,806.62
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7,284,266.30	6,712,239.12	5,796,456.12	0.00	0.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	290,000.00	3,119,999.94	13,849,796.77	0.00	0.00
ลูกหนี้ระยะยาว	0.00	0.00	0.00	3,084,070.37	0.00
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	0.00	0.00	0.00	4,917,053.12	4,043,290.34
ค่าปรับปรุงสำนักงานรอยต่อจ่าย - สุทธิ	0.00	0.00	0.00	10,256,624.64	6,871,549.76
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	9,272,749,313.99	11,639,760,457.02	13,747,339,004.69	15,030,885,693.52	17,992,539,119.36
รวมสินทรัพย์	17,135,478,650.14	18,108,844,312.68	19,936,738,353.62	20,933,077,236.48	24,296,155,010.52

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	2,890,000,000.00	2,040,000,000.00	2,819,000,000.00	1,800,000,000.00	3,179,000,000.00
เงินรับฝาก	10,015,048,031.12	11,439,583,244.86	12,035,778,546.28	13,356,948,344.73	14,757,294,142.08
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	74,232,632.80	98,497,753.53	106,586,804.57	118,112,964.59	123,898,171.93
รวมหนี้สินหมุนเวียน	12,979,280,663.92	13,578,080,998.39	14,961,365,350.85	15,275,061,309.32	18,060,192,314.01
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	255,013,981.66	254,833,243.77	250,579,238.36	259,293,452.89	258,468,454
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	255,013,981.66	254,833,243.77	250,579,238.36	259,293,452.89	258,468,454

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)					
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	2,617,126,330.00	2,946,573,550.00	3,287,548,350.00	3,645,678,300.00	4,018,104,940.00
ทุนสำรอง	734,659,912.43	796,893,910.36	860,581,424.26	935,653,569.06	1,018,895,003.44
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆ	178,019,507.50	148,109,134.23	150,783,201.06	159,713,655.36	171,118,400.86
รวม ทุนสำรอง ทุนสะสม	912,679,419.93	945,003,044.59	1,011,364,625.32	1,095,367,224.42	1,190,013,404.30
กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	60,641,292.91	70,732,777.08	52,008,595.90	241,907,745.67	341,239,950.05
กำไรสุทธิ	310,736,961.72	313,620,698.85	373,872,193.19	415,769,204.18	428,135,947.98
รวมทุนของสหกรณ์	3,901,184,004.56	4,275,930,070.52	4,724,793,764.41	5,398,722,474.27	5,977,494,242.33
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	17,135,478,650.14	18,108,844,312.68	19,936,738,353.62	20,933,077,236.48	24,296,155,010.52

**งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม**

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน										
ดอกเบี้ยรับเงินให้สมาชิกกู้	135,268,072.35	18.71	151,934,947.54	18.51	174,554,263.69	18.71	199,229,478.20	19.79	229,968,777.10	21.83
ดอกเบี้ยรับเงินให้สหกรณ์อื่นกู้	266,696,720.69	36.88	373,112,736.32	45.46	465,424,820.37	49.89	525,222,348.00	52.17	497,867,429	47.25
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร	2,614,031.85	0.36	2,980,055.19	0.36	1,504,302.48	0.16	2,427,139.04	0.24	1,786,618.76	0.17
ดอกเบี้ยรับเงินลงทุนชั่วคราว	497,465.75	0.07	738,849.21	0.09	120,630.14	0.01	308,424.66	0.03	180,328.77	0.01
ดอกเบี้ยรับเงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ	38,142,465.72	5.27	29,322,739.68	3.57	30,299,999.99	3.25	29,123,972.63	2.89	45,918,493.05	4.36
ดอกเบี้ยรับเงินฝากสหกรณ์อื่น	49,172,507.54	6.80	25,060,178.58	3.05	20,000,000.04	2.14	3,849,315.08	0.38	0.00	0.00
ผลตอบแทนจากการลงทุน	230,577,993.82	31.88	237,121,318.13	28.89	240,884,025.26	25.82	246,711,913.77	24.5	277,933,658.09	26.38
ผลตอบแทนสลากออมสิน	213,917.88	0.03	494,191.62	0.07	145,397.21	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	723,183,175.60	100.00	820,765,016.27	100.00	932,933,439.18	100.00	1,006,872,591.38	100.00	1,053,655,304.46	100.00

ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยระบบคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน										
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	283,586,355.41	39.21	363,212,947.77	44.25	416,576,444.59	44.65	465,138,753.37	46.2	522,780,827.08	49.62
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมระยะสั้น	78,300,339.34	10.83	90,718,689.66	11.05	87,946,747.08	9.43	71,801,424.70	7.13	46,168,770.32	4.38
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและการลงทุน	361,886,694.75	50.04	453,931,637.43	55.30	504,523,191.67	54.08	536,940,178.07	53.33	568,949,597.40	54.00
รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	361,296,480.85	49.96	366,833,378.84	44.70	428,410,247.51	45.92	469,932,413.31	46.67	484,705,707.06	46.00
บวก รายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	<u>361,296,480.85</u>									
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	38,800.00	0.00	50,400.00	0.00	36,700.00	0.00				
รายได้เบ็ดเตล็ด	278,777.69	0.04	227,331.90	0.03	251,458.15	0.03				
รวมรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย	317,577.69	0.04	277,731.90	0.03	288,158.15	0.03				
บวก รายได้อื่น										
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า							40,500.00	0.00	48,000.00	0.00
รายได้เบ็ดเตล็ด							266,596.91	0.03	267,769.80	0.03
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน							100,999.00	0.01	20,996.00	0.00
รวมรายได้อื่น							408,095.91	0.04	336,765.80	0.03

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน										
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่										
เงินเดือนและค่าจ้าง	12,574,989.00	1.74	13,343,730.00	1.63	11,512,686.00	1.23	12,746,270.00	1.27	16,467,847.00	1.56
เงินเพิ่มช่วยค่าครองชีพ	402,903.00	0.06	861,120.00	0.10	749,996.00	0.08	812,220.00	0.08	754,265.00	0.07
ค่าล่วงเวลา	517,600.00	0.07	630,000.00	0.08	760,200.00	0.08	726,000.00	0.07	691,000.00	0.07
เงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่	2,885,693.00	0.40	3,105,595.00	0.38	2,450,922.00	0.26	2,625,460.00	0.26	3,215,850.00	0.31
ค่าสวัสดิการ	958,440.96	0.13	1,135,813.50	0.14	1,033,213.77	0.11	1,097,749.84	0.11	1,123,052.73	0.11
เงินสมทบกองทุนปks.และกองทุนทดแทน	325,193.00	0.04	235,272.72	0.03	247,379.00	0.03	319,066.00	0.03	322,675.00	0.03
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	1,418,795.80	0.20	1,502,312.80	0.18	1,264,435.91	0.14	1,392,833.94	0.14	1,777,996.17	0.17
ดอกเบี้ยจ่ายเงินประกันเจ้าหน้าที่	256,755.12	0.04	328,684.11	0.04	262,020.14	0.03	286,818.48	0.03	76,463.85	0.01
ค่าโครงการเจ้าหน้าที่เกษียณก่อนกำหนด	0.00	0.00	0.00	0.00	1,797,300.00	0.19	0.00	0.00	0.00	0.00
เงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน	0.00	0.00	0.00	0.00	2,251,500.00	0.24	0.00	0.00	0.00	0.00

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	3,344,689.09	0.46	3,627,603.18	0.44	4,153,033.48	0.45	3,697,642.22	0.37	3,626,974.43	0.34
ค่าปรับปรุงสำนักงานตัดจ่าย	2,028,179.00	0.28	290,000.00	0.04	3,418,874.88	0.37	3,418,874.88	0.34	3,418,874.88	0.32
ค่าสิทธิการใช้ประโยชน์ในอาคารตัดจ่าย	750,000.00	0.10	750,000.00	0.09	750,000.00	0.08	750,000.00	0.07	750,000.00	0.07
ค่าซอฟต์แวร์ตัดจ่าย	459,368.16	0.06	147,842.18	0.02	165,783.00	0.02	129,403.00	0.01	123,762.78	0.01
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สิน	998,245.13	0.14	868,410.63	0.11	649,803.13	0.07	681,844.15	0.07	855,471.00	0.08
ค่าเบี้ยประกันภัย	223,899.03	0.03	264,119.95	0.03	195,675.16	0.02	127,701.48	0.01	175,980.17	0.02
ค่าปรับปรุงสำนักงานและภูมิทัศน์	0.00	0.00	109,844.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก										
ค่าเบี้ยประกันชีวิต	5,000,000.00	0.69	5,000,000.00	0.61	5,000,000.00	0.54	5,000,000.00	0.50	5,000,000.00	0.48
ค่าโครงการสมาชิกเกษียณอายุ	5,000,000.00	0.69	5,000,000.00	0.61	5,000,000.00	0.54	5,000,000.00	0.50	5,000,000.00	0.48
ค่าเงินกองทุนผู้ค้าประกัน	1,000,000.00	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าของที่ระลึก	2,232,300.00	0.31	2,299,935.98	0.28	2,299,075.00	0.25	2,346,283.00	0.23	2,372,397.50	0.23
ค่าใช้จ่ายจัดงานและของที่ระลึกครบรอบ 40 ปี	0.00	0.00	2,870,000.00	0.35	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าใช้จ่ายในการจัดงานเปิดสำนักงานใหม่	0.00	0.00	0.00	0.00	48,252.50	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น										
ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	556,000.00	0.08	652,600.00	0.08	636,200.00	0.07	584,500.00	0.06	674,900.00	0.06
ค่าสมนาคุณ	432,000.00	0.06	504,000.00	0.06	504,000.00	0.05	596,214.00	0.06	599,000.00	0.06
ค่ารับรอง	193,028.49	0.03	361,106.52	0.04	339,640.55	0.04	327,868.89	0.03	231,074.00	0.02
ค่าตรวจสอบกิจการและค่าสอบบัญชี	240,000.00	0.03	240,000.00	0.03	230,000.00	0.02	250,000.00	0.02	250,000.00	0.02
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์และวัสดุสำนักงาน	1,194,871.77	0.17	1,558,939.57	0.19	1,165,154.64	0.12	1,426,050.52	0.14	1,398,246.12	0.13
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง	466,412.60	0.06	723,332.13	0.09	746,880.66	0.08	663,165.42	0.07	837,125.10	0.08
ค่าลงทะเบียนสัมมนาและฝึกอบรม	51,480.00	0.01	84,880.00	0.01	105,300.00	0.01	99,800.00	0.01	44,400.00	0.00
ค่าโครงการเผยแพร่วิชาการ	2,043,427.50	0.28	2,047,992.00	0.25	1,988,003.44	0.21	2,486,765.11	0.25	1,423,189.50	0.14
ค่าโครงการสมาชิกสัมพันธ์	443,442.00	0.06	854,640.00	0.10	783,426.50	0.08	647,201.00	0.06	542,053.75	0.05
ค่าใช้จ่ายดำเนินคดี	74,480.14	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	235,021.15	0.02	27,060.00	0.00
ค่าจ้างเหมาบริการ	338,840.00	0.05	505,587.40	0.06	398,290.00	0.04	398,853.00	0.04	360,950.00	
เงินสนับสนุนมหาวิทยาลัย	1,500,000.00	0.21	1,500,000.00	0.18	1,500,000.00	0.16	2,000,000.00	0.20	2,000,000.00	0.19

งบกำไรขาดทุน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เงินทุนการศึกษานักศึกษา มธ.	200,000.00	0.03	200,000.00	0.02	200,000.00	0.02	200,000.00	0.02	200,000.00	0.02
ค่าสาธารณูปโภค	886,731.95	0.12	914,662.70	0.11	880,888.88	0.09	2,594,423.76	0.26	1,557,680.70	0.15
ค่าใช้จ่ายประชุมใหญ่	533,305.00	0.07	575,491.00	0.07	616,462.00	0.07	625,560.00	0.06	630,670.00	0.06
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	138,650.70	0.02	256,496.40	0.04	189,946.55	0.02	277,441.20	0.03	231,823.05	0.02
ค่าเสียหายจากสินทรัพย์ถูกน้ำท่วม	714,417.26	0.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้ขาดจากสมาชิกภาพ	492,959.12	0.07	140,400.12	0.02	298,036.28	0.03	0.00	0.00	139,548.15	0.01
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	0.00	0.00	0.00	0.00	233,833.00	0.03	5,752.00	0.00	6,194.00	0.00
หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้ตามคำพิพากษา	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-5,478.00	0.00	0.00	0.00
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	50,877,096.82	7.04	53,490,411.89	6.52	54,826,212.47	5.88	54,571,305.04	5.42	56,906,524.88	5.40
กำไรสุทธิ	310,736,961.72	42.96	313,620,698.85	38.21	373,872,193.19	40.07	415,769,204.18	41.29	428,135,947.98	40.63

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาววีรียา ถาวร
วันเดือนปีเกิด	15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สังกัดกองพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2560

